

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. _____

din _____

Chișinău

**cu privire la aprobarea Programului privind implementarea schemei de obligații în
domeniul eficienței energetice**

În temeiul art. 8, alin. (7) al Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, Guvernul
HOTĂRĂȘTE,

1. Se aprobă Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice (se anexează).

PRIM-MINISTRU

Dorin RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul Energiei

Victor PARLICOV

PROGRAMUL
privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice

Capitolul 1
DISPOZIȚII GENERALE

1. Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice (în continuare – *Programul SOEE*) are scopul de a contribui la obținerea cantității totale cumulate a economiilor de energie, determinate în conformitate cu art. 7¹ alin. (1) al Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, prin realizarea anuală de noi economii de energie la consumatorul final.

2. Cantitatea totală anuală a economiilor de energie, la care trebuie să contribuie toate părțile obligate pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, va fi realizată prin implementarea proiectelor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie în cadrul clădirilor din sectorul rezidențial.

3. La elaborarea proiectelor se va ține cont de necesitatea atenuării sărăciei energetice, asigurând că o parte din măsurile de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie, finanțate din mijloacele financiare mobilizate în cadrul Programului SOEE, vor fi implementate în gospodăriile vulnerabile, inclusiv în cele aflate în situație de sărăcie energetică, și, după caz, în cele atribuite la locuințe sociale.

4. În conformitate cu art. 8. alin. (7) al Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice prin intermediul Programului SOEE se stabilește 1 ianuarie 2024 – 31 decembrie 2026.

5. Programul SOEE stabilește:

- a) obiectivul privind cantitatea totală cumulată a economiilor de energie ce vor fi realizate pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice în clădirile din sectorul rezidențial;
- b) obiectivul anual privind realizarea a noi economii de energie pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice în clădirile din sectorul rezidențial;
- c) lista părților obligate;
- d) cantitatea economiilor de energie la a căror realizare trebuie să contribuie fiecare parte obligată;
- e) măsurile de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie ce urmează a fi întreprinse pentru realizarea economiilor de energie;
- f) cheltuielile specifice medii estimate pentru realizarea 1 ktep economii de energie, prin implementarea măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie, în fiecare an calendaristic pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice;
- g) contribuțiile totale anuale ale părților obligate echivalente cu totalul cheltuielilor necesare pe durata Programului privind SOEE pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică în scopul realizării a noi economii anuale de energie stabilite în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică;
- h) mărirea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată;
- i) instituțiile și programele de finanțare prin intermediul cărora se va asigura valorificarea resurselor financiare colectate;

- j) calendarul aproximativ al transferurilor către instituția publică de suport de către fiecare parte obligată.
6. Finanțarea activităților prevăzute conform Programului SOEE se va efectua din contul și în limitele resurselor financiare colectate în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, inclusiv din contul asistenței financiare externe sub formă de granturi și donații.

Capitolul 2

ANALIZA SITUAȚIEI ACTUALE ȘI DESCRIEREA PROBLEMELOR DIN SECTORUL REZIDENȚIAL

7. Republica Moldova rămâne foarte dependentă de importul de resurse energetice – 77.6%, calculat ca valoare medie pentru perioada 2019-2021 din consumul intern brut (CIB). Principalele resurse energetice importate pentru asigurarea consumului de energie în Moldova sunt produsele petroliere și gazele naturale. Analiza structurii consumului final energetic (CFE) arată că în mediu 48.6% din resursele energetice în perioada 2019-2021 au fost consumate în sectorul rezidențial (populația).

8. În perioada 2019-2021, consumul de gaze naturale, energie termică și energie electrică au cunoscut creșteri importante în consumul final energetic din sectorul rezidențial – 32.8%, 13.8% și 9.7% respectiv.

9. Gazele naturale, ca resursă energetică în totalitate importată în Republica Moldova și utilizată pe larg în economie, influențează direct evoluțiile prețurilor la energia electrică și energia termică. Aceste trei resurse energetice împreună au reprezentat în mediu 45.7% din consumul final energetic al populației (sectorul rezidențial) din Moldova în perioada 2019-2021. În aceeași perioadă, în mediu, ponderea gazului natural în coșul acestor trei resurse energetice a fost de 56% sau 25.6% din toate resursele energetice consumate de populație.

10. Evenimentele din perioada anilor 2021-2022 au ridicat semnificativ gradul de vulnerabilitate a Republicii Moldova în domeniul energetic. Începând cu a doua jumătate a anului 2021, prețurile foarte mari de import pentru gazele naturale au reprezentat o provocare pentru țară, generând creșterea tarifelor la energia termică și gaze naturale pentru consumatori, iar prin aceasta - amplificarea fenomenului de sărăcie energetică. Datele privind monitorizarea pieței gazelor naturale arată practic o triplare a costului gazelor naturale livrate populației din Moldova în anul 2022 față de media perioadei 2019-2021 – de la 2183.2 milioane lei la 6381.8 milioane lei. Această creștere abruptă a costurilor pentru consumatorii din sectorul rezidențial a impus introducerea unui program amplu de subvenții pe perioada sezonului de încălzire 2022-2023, dat fiind faptul că circa 80% din populație a fost calificată în categoria cu vulnerabilitate foarte ridicată, iar altele peste 10% - în categoria cu vulnerabilitate ridicată. Astfel, până la finele lunii aprilie 2023 au fost achitate compensații în valoare de circa 3.5 miliarde lei.

11. Eficiența energetică redusă în sectorul rezidențial creează presiuni pe consumatorii casnici care sunt afectați direct de creșterea, la nivel internațional, a prețurilor pentru resursele energetice în măsura în care veniturile disponibile nu le permit să acopere cheltuielile pentru asigurarea nivelului de confort termic minim, conform normativelor sanitare. Aceasta impune implementarea unor mecanisme direcționate spre o îmbunătățire semnificativă a eficienței energetice în special în clădirile din sectorul rezidențial, care sunt responsabile pentru aproximativ jumătate din consumul final energetic al țării.

12. Sectorul locuințelor/rezidențial este compus din case de locuit unifamiliale și clădiri de locuit cu mai multe apartamente. Sectorul locuințelor în RM este vechi, și din cauza lipsei de mentenanță și reconstrucției capitale el se află în stare deplorabilă. Conform datelor din Publicația „Consumul de energie în gospodăriile casnice”, ediția 2022, realizat de Biroul Național de

Statistică, analiza anilor de construcție a locuințelor arată că 75% din clădiri au fost date în exploatare până în anul 1990.

13. Vârsta mare a clădirilor, împreună cu lipsa întreținerii corespunzătoare indică potențialul semnificativ de sporire a performanței energetice. Până în prezent investițiile în renovarea clădirilor din sectorul rezidențial au fost limitate prin lipsa de programe și scheme de finanțare atractive, dedicate măsurilor de îmbunătățire a eficienței energetice și reducerea considerabilă a cheltuielilor pentru mentenanță. Barierele financiare în calea renovării clădirilor sunt recunoscute ca fiind cele mai importante nu doar în Republica Moldova, dar și în majoritatea țărilor din Uniunea Europeană.

14. Potrivit datelor colectate în cadrul exercițiului de elaborare a proiectului Strategiei sectoriale pe termen lung pentru renovarea fondului imobiliar național (mai 2020), realizat cu suportul Uniunii Europene, potențialul de reducere a consumului final de energie în clădirile rezidențiale este de aproximativ 45%, în cazul aplicării unui pachet de măsuri încadrate convențional într-un nivel mediu de renovare a clădirilor, ce țin de izolarea termică a pereților exteriori, acoperiș, subsol etc., înlocuirea ferestrelor și ușilor neeficiente energetic cu cele performante, măsuri de reglare a consumului de energie termică și îmbunătățire a sistemului de iluminat. Necesarul de investiții pentru scenariul “teoretic” de renovare medie a întregului fond al clădirilor rezidențiale ar putea fi estimat la 11.4 miliarde Euro (la nivelul prețurilor valabile la data realizării proiectului Strategiei), în medie, cu perioade simple de recuperare a investițiilor de la 15 ani (pentru clădiri de locuit cu mai multe apartamente conectate la sisteme de alimentare centralizată cu energie termică (SACET)), până la 76 ani (pentru case de locuit unifamiliale, care utilizează lemnele de foc drept principală resursă energetică pentru încălzire). Cifrele date sunt doar indicative, care se referă la o medie a fondului de clădiri. Dacă ar fi acordată prioritate investițiilor pentru renovarea clădirilor vechi cu performanță energetică scăzută, atunci perioadele de rambursare vor fi mai mici decât mediile calculate. De exemplu, datele arată că perioadele simple de recuperare a investițiilor în blocurile locative multietajate conectate la sistemele de alimentare centralizată cu energie termică sunt cele mai mici, urmate de blocurile locative multietajate în care este utilizat gazul natural în calitate de combustibil principal. De asemenea, datele arată că perioadele de recuperare a investițiilor pentru renovare medie sunt aproape egale cu perioadele de rambursare a renovării simple. Astfel, autorii studiului sugerează că proprietarii locuințelor pot ezita în luarea deciziei de a investi în renovări medii sau profunde, deoarece acestea sunt mai complicate din punct de vedere tehnic. În absența suficientei conștientizări, informații, sfaturi tehnice specializate și soluții tehnologice fiabile oferite de piață, renovarea medie sau profundă poate fi considerată complexă și riscantă de către proprietari sau gestionari. Măsurile politice ar trebui să vizeze reducerea acestor bariere și să promoveze direct renovarea medie și profundă, sau punerea lor în aplicare în etape (renovare etapizată, de la simplă la profundă).

15. Îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor rezidențiale este metoda cea mai sustenabilă pentru diminuarea impactului prețurilor și tarifelor mari la energie asupra populației. Facilitarea acestui proces poate fi realizată prin operaționalizarea unui mecanism atractiv de finanțare a măsurilor de renovare și îmbunătățire a eficienței energetice a locuințelor.

Capitolul 3

OBIECTIVELE GENERALE ȘI SPECIFICE ALE PROGRAMULUI

16. Obiectivele generale ale Programului reies din obiectivul strategic al politicii energetice a statului de creștere a eficienței energetice și se referă în special la îmbunătățirea eficienței energetice și valorificarea surselor regenerabile de energie în sectorul rezidențial, și sunt următoarele:

- 1) Realizarea anuală de noi economii de energie, atribuite în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, la consumatorii finali din sectorul rezidențial;
- 2) Eliminarea barierelor în calea promovării eficienței energetice în sectorul rezidențial;
- 3) Promovarea mecanismelor de eficiență energetică și a instrumentelor financiare pentru realizarea economiilor de energie în sectorul rezidențial;
- 4) Mobilizarea investițiilor în renovarea clădirilor;
- 5) Acordarea de stimulente financiare pentru îmbunătățirea eficienței energetice și valorificarea surselor regenerabile de energie în cadrul clădirilor din sectorul rezidențial;
- 6) Atenuarea sărăciei energetice, prin implementarea măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie în gospodăriile vulnerabile, inclusiv în cele aflate în situație de sărăcie energetică, și, după caz, în cele atribuite la locuințe sociale.
- 7) Educarea și conștientizarea consumatorilor finali asupra importanței și beneficiilor aplicării măsurilor de eficiență energetică.

17. Prezentul program urmărește realizarea unei cantități totale cumulate a economiilor de energie de 14 400 tone echivalent petrol (tep) ce vor fi realizate pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice.

18. Obiectivul anual privind realizarea a noi economii de energie pentru perioada anilor 2024-2026 este de 2400 tep/an.

19. Programul SOEE urmărește atingerea următoarelor obiective specifice:

- 1) Realizarea anuală a minimum 2.4 ktep de noi economii de energie la consumatorii finali din sectorul rezidențial;
- 2) Crearea unui fond pentru finanțarea măsurilor de eficiență energetică și valorificare a surselor regenerabile de energie în sectorul rezidențial, și colectarea unui volum anual de resurse financiare echivalent cu circa 458 milioane lei;
- 3) Asigurarea mobilizării unui volum estimativ anual de resurse financiare echivalent cu circa 229 milioane lei sub formă de granturi și donații din partea partenerilor de dezvoltare și/sau organizațiilor internaționale pentru cofinanțarea măsurilor de eficiență energetică și valorificare a surselor regenerabile de energie în sectorul rezidențial;
- 4) Asigurarea sub formă de finanțare nerambursabilă a cel mult 70% din totalul cheltuielilor necesare pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică și valorificare a surselor regenerabile de energie în sectorul rezidențial;
- 5) Asigurarea renovării anuale a unei suprafețe încălzite de cel puțin 155 mii m² în clădirile din clădiri de locuit cu mai multe apartamente și 56 mii m² în locuințele unifamiliale;
- 6) Asigurarea reducerii consumului de resurse energetice cu cel puțin 30% din valoarea consumului în condiții normale în clădirile sectorului rezidențial beneficiare ale programelor de finanțare.

Capitolul 4

IMPLEMENTAREA PROGRAMULUI

20. Lista părților obligate, elaborată în conformitate cu art. 8 alin. (1) al Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, se stabilește în Anexa nr. 1 la prezentul Program.

21. Cantitatea economiilor anuale de energie la a căror realizare trebuie să contribuie fiecare parte obligată este determinată în conformitate cu Secțiunea 3 din Metodologia pentru

determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate și este stabilită în Anexa nr. 1 la prezentul Program.

22. Lista indicativă a măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie ce urmează a fi întreprinse pentru realizarea economiilor de energie pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice în clădirile din sectorul rezidențial este stabilită în Anexa nr. 2 la prezentul Program.

23. Cheltuielile specifice medii estimate pentru realizarea 1 ktep economii de energie, prin implementarea măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie, în fiecare an calendaristic pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice determinate în Anexa nr. 3 la prezentul Program.

24. Contribuțiile totale anuale ale părților obligate echivalente cu totalul cheltuielilor necesare pe durata Programului privind SOEE pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică în scopul realizării a noi economii anuale de energie stabilite în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică sunt determinate în Anexa nr. 4, ținând cont de obiectivul stabilit la pct. 19 alin. 3) și alin. 4).

25. Mărimea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată este determinată în conformitate cu Secțiunea 5 din Metodologia pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate, prin stabilirea unei plăți fixe, pe unitate de energie sau de volum distribuit, furnizat și/sau comercializat, aplicabilă pentru fiecare an calendaristic pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice determinate în Anexa nr. 5 la prezentul Program.

26. Instituția publică de suport se desemnează în calitate de instituție care va asigura valorificarea resurselor financiare colectate în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice.

27. Valorificarea resurselor financiare colectate în cadrul Programului SOEE este organizată în bază de proiecte în conformitate cu manualul operațional pentru implementarea acestuia, elaborat de instituția publică de suport, care va prevedea cel puțin următoarele:

- a) Componentele, etapele și modul de implementare a prezentului program;
- b) Criteriile de eligibilitate pentru solicitantii de finanțare în cadrul prezentului program;
- c) Principiile, criteriile și modalitatea de selectare și evaluare a proiectelor;
- d) Principiile și criteriile de prioritizare a proiectelor;
- e) Criteriile de stabilire a eligibilității cheltuielilor finanțate în cadrul prezentului program;
- f) Condițiile de finanțare a proiectelor în cadrul prezentului program;
- g) Etapele și modul de implementare a proiectelor finanțate în cadrul prezentului program;
- h) Metodele de monitorizare și evaluare a procesului de implementare a proiectelor finanțate în cadrul prezentului program;
- i) Metodele și principiile de calcul al impactului măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie în cadrul prezentului program.

28. Pentru facilitarea accesului la finanțare în cadrul prezentului program, instituția publică de suport va elabora și publica pe pagina web a instituției a unui ghid de aplicare la prezentul program.

Capitolul 5

MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI

29. Implementarea cu succes a Programului privind SOEE ar putea fi amenințată de următoarele riscuri:

- 1) Diminuarea semnificativă a volumului de resurse financiare colectate de la părțile obligate, din cauza:
  - reducerii volumului total anual al vânzărilor de energie către consumatorii finali pe parcursul perioadei de implementare a Programului privind SOEE;
  - reducerii semnificative a volumului estimativ anual de resurse financiare atrase sub formă de granturi și donații din partea partenerilor de dezvoltare și/sau organizațiilor internaționale pentru cofinanțarea măsurilor de eficiență energetică și valorificare a surselor regenerabile de energie în sectorul rezidențial;
- 2) Creșterea semnificativă a totalului cheltuielilor necesare pe durata Programului privind SOEE pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică din cauza creșterii cheltuielilor specifice medii estimate pentru realizarea 1 ktep economii de energie;
- 3) Număr redus de solicitări de finanțare din lipsa interesului potențialilor beneficiari, lipsa resurselor financiare pentru cofinanțarea contribuției proprii și/sau atractivitatea redusă a condițiilor de finanțare în cadrul Programului privind SOEE;
- 4) Extinderea excesivă a termenelor de implementare a proiectelor finanțate în cadrul Programului privind SOEE din cauza gradului ridicat al complexității proiectelor, birocratizării excesive a etapelor de implementare sau a capacităților limitate pentru realizarea ;
- 5) Diminuarea semnificativă a tarifelor și prețurilor la resursele energetice pentru consumatorii finali;
- 6) Lipsa capacităților suficiente pentru realizarea auditurilor energetice și a proiectelor tehnice necesare pentru realizarea proiectelor finanțate în cadrul Programului privind SOEE;
- 7) Capacități limitate ale companiilor din domeniul construcțiilor pentru realizarea lucrărilor prevăzute conform proiectelor finanțate în cadrul Programului privind SOEE;
- 8) Capacități instituționale limitate ale instituției responsabile de implementarea Programului privind SOEE.

30. Pentru diminuarea și eliminarea riscurilor identificate la pct. 31, precum și asigurarea gestionării eficiente a Programului SOEE, instituția publică de suport va asigura monitorizarea și evaluarea implementării prezentului program.

31. Pentru a asigura procesul de monitorizare, instituția publică de suport va stabili indicatorii de progres și performanță, proceduri standardizate de raportare cu cerințe clare de documentare, inspecție și evaluare a rezultatelor implementării măsurilor de eficiență energetică prevăzute de Programul privind SOEE și va evalua trimestrial progresul și anual nivelul de realizare a obiectivelor specifice prevăzute la pct. 20.

32. Instituția publică de suport evaluează trimestrial necesitatea actualizării Programului privind SOEE, în baza informațiilor privind mărimea contribuțiilor transferate de părțile obligate, devierile financiare negative sau pozitive dintre sumele planificate și cele efectiv transferate, evoluția costurilor de implementare a măsurilor de eficiență energetică în cadrul programelor și proiectelor prevăzute în Programul privind SOEE, măsurile de eficiență energetică întreprinse și/sau planificate, totalul cheltuielilor efectuate și/sau planificate pentru realizarea economiilor de energie, categoriile de beneficiari efectivi ai proiectelor în domeniul eficienței energetice și categoriile de beneficiari potențiali neincluși în Programul privind SOEE, precum și alte informații relevante. Rezultatele evaluărilor vor fi comunicate, până în ziua a 60-a de la încheierea trimestrului de gestiune, organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei pentru analiza anuală privind necesitatea modificării Programului privind SOEE și

raportarea Guvernului, în conformitate cu art. 8 alin. (7¹) al Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică.

Capitolul 6

REZULTATELE SCONTATE ALE PROGRAMULUI

33. Prin urmărirea atingerii obiectivelor generale și specifice ale prezentului Program, acesta va contribui la obținerea următoarelor rezultate:

- realizarea, în perioada 2024-2026, a economii cumulative de energie la consumatorii finali din sectorul rezidențial de cel puțin 7200 tone echivalent petrol, ce va permite reducerea cheltuielilor populației pentru resursele energetice consumate în această perioadă în valoare de cel puțin 60 milioane lei;
- obținerea unor economii de energie la consumatorii finali pe perioada duratei medii de viață a măsurilor realizate, de minim 10 ani, la nivel de 32 ktep, ce va da posibilitatea consumatorilor finali de a economisi în integral în această perioadă cel puțin 270 milioane lei.

34. În afară de obținerea economiilor directe de energie, realizarea programului va permite obținerea și unor beneficii indirecte, prin reducerea costurilor la importurile de resurse energetice, sporirea nivelului de confort în clădirile reabilitate, îmbunătățirea aspectului estetic al clădirilor și creșterea valorii imobilelor, creșterea venitului disponibil al populației – aceste resurse fiind îndreptate spre alte cheltuieli, bunuri și servicii, creșterea activității economice în sectorul construcțiilor, transport și servicii, crearea noilor locuri de muncă necesare pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică, reducerea emisiilor de CO₂, îmbunătățirea condițiilor de trai și a sănătății populației.

35. Conform proiectului Strategiei pe termen lung pentru Mobilizarea Investițiilor în Scopul Renovării Fondului Național de Clădiri pentru perioada 2019-2030 în Republica Moldova:

- creșterea venitului disponibil generează un rezultat suplimentar egal cu valoarea resurselor economisite;
- creșterea activității economice în urma investițiilor în reabilitare energetică a clădirilor și a noilor locuri de muncă create generează un rezultat adițional care este estimat a fi egal cu 1.5 ori a valorii economiilor de energie;
- nivelul sporit al securității aprovizionării cu energie prin reducerea costurilor la importurile de resurse energetice generează un rezultat suplimentar egal cu 0.7 din valoarea resurselor economisite;
- prin sporirea performanței energetice a clădirilor din sectorul rezidențial se aduc beneficii de sănătate pentru populație și reduceri asociate cheltuielilor în medicină, ceea ce este estimat a genera cel puțin un rezultat suplimentar egal cu valoarea resurselor economisite;

36. Astfel, beneficiile economice și sociale cumulative ca rezultat al programului sunt estimate a genera un efect economic de 4 ori mai mare decât beneficiile economice directe, ceea ce ar corespunde unui volum de resurse financiare echivalent cu circa 10 miliarde de lei pe perioada duratei medii de viață a măsurilor realizate.

Anexa nr. 1
la Programul privind implementarea
schemei de obligații în domeniul eficienței energetice

Tabelul 1. Consumul final energetic pentru perioada anilor 2019-2021, ktep

Indicatori	Consum final energetic			
	2019	2020	2021	Media 2019- 2021
Industrie*, inclusiv:	234	226	245	235
Gaz natural	64	69	76	70
Produse petroliere	37	36	27	33
Energie electrica	62	58	64	61
Energie termica	48	43	48	46
Transport*, inclusiv:	769	681	789	746
Gaz natural	20	11	31	21
Produse petroliere	745	667	754	722
Energie electrica	4	3	4	4
Energie termica	-	-	-	
Sectorul rezidențial (populație)*, inclusiv:	1274	1296	1368	1313
Gaz natural	293	327	389	336
Produse petroliere	58	56	56	57
Energie electrica	144	150	158	151
Energie termica	109	109	124	114
Comerț și servicii publice*, inclusiv:	272	254	290	272
Gaz natural	96	86	101	94
Produse petroliere	1	0	-	1
Energie electrica	111	108	121	113
Energie termica	38	36	43	39
Agricultura, silvicultura și pescuit*, inclusiv:	123	124	161	136
Gaz natural	3	3	5	4
Produse petroliere	112	112	145	123
Energie electrica	6	7	8	7
Energie termica	0	0	0	0
Total consum final energetic*	2672	2581	2853	2702

* Valorile includ consumul final energetic de "cărbune, biocombustibili și deșeuri"

Tabelul 2. Valorile* $CFE_{2019-2021}^{EL}$, $CFE_{2019-2021}^{GN}$, $CFE_{2019-2021}^{PP}$, $CFE_{2019-2021}^{ET}$ și P_{CFE}^{EL} , P_{CFE}^{GN} , P_{CFE}^{PP} , P_{CFE}^{ET}

Indicatori	Gaz natural	Produse petroliere	Energie electrica	Energie termica
Consumul final de energie, calculat ca valoare medie pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022, ktep	525	936	336	199
Pondere luată în calcul a valorilor medii pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022 în consumul final cumulativ de energie electrică, gaze naturale, produse petroliere și energie termică, %	26.29%	46.88%	16.84%	9.99%

* Conform HG nr. ____ cu privire la aprobarea Metodologiei pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate.

Tablelul 3. Lista părților obligate și cantitatea economiilor anuale de energie la a căror realizare trebuie să contribuie fiecare parte obligată

Nr. de ordine	Denumirea părții obligate	Cantitatea economiilor anuale de energie la a căror realizare trebuie să contribuie fiecare parte obligată, ktep
Operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice		
1	"RED Nord" SA	0.048923
2	ÎCS "Premier Energy Distribution" SA	0.153132
Operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale		
1	S.R.L. „Edineț-gaz”	0.019772
2	S.R.L. „Bălți-gaz”	0.024461
3	S.R.L. „Ialoveni-gaz”	0.035723
4	S.R.L. „Orhei-gaz”	0.016306
5	S.R.L. „Florești-gaz”	0.018068
6	S.R.L. „Ștefan Vodă-gaz”	0.008189
7	S.R.L. „Cimișlia-gaz”	0.007459
8	S.R.L. „Cahul-gaz”	0.011864
9	S.R.L. „Gagauz-gaz”	0.017805
10	S.R.L. „Taraclia-gaz”	0.005902
11	S.R.L. „Ungheni-gaz”	0.010663
12	S.R.L. „Chișinău-gaz”	0.129412
13	S.R.L. „Rotalin Gaz Trading”	0.007706
14	Î.C.S. „Nord Gaz-Sîngerei” S.R.L.	0.001214
15	S.R.L. „Candelux-Com”	0.000405
16	S.R.L. „Proalfa-service”	0.000132
17	„BV Group Company” SRL	0.000203
18	FPC „Lăcătuș”	0.000146
19	S.R.L. „Compania Doboș”	0.000081
Importatorii de produse petroliere		
1	Romp petrol Moldova	0.169731
2	Petrom Moldova	0.057807
3	Lukoil Moldova	0.185757
4	Tirex Petrol	0.011039
5	Avante SRL	0.035580
6	Adna Plus SRL	0.004289
7	Basapetrol	0.000292
8	Bemol	0.001330
9	Energopetrol	0.003198
10	Estcon Construct	0.001546
11	Euro LPG	0.000901
12	Europrim	0.000106
13	Get Premium	0.004958
14	Gloria Qvarc	0.001557

15	Naftatrans	0.018974
16	Parcul de autobuse	0.002346
17	Prinpemps	0.007554
18	Tezed-S	0.004941
19	Transimex	0.001007
20	Vero Nadina	0.025505
21	Achira Grup	0.006591
22	Vitla-Petrol	0.000519
23	Vitoil -Trading	0.012850
24	EURO OIL GRUP SRL	0.000297
25	Ulpia Impex Gas	0.000175
26	Cancum Prim SRL	0.003713
Furnizorii de energie termică pentru încălzire și/sau prepararea apei calde menajere, și/sau răcire		
1	S.A.,„Termoelectrica"	0.104530
2	S.A. „CET-Nord"	0.011576
3	S.A. „Apă-Canal Chișinău"	0.001808
4	Î.M. „Termogaz-Bălți"	0.000755
5	S.A. „Comgaz Plus"	0.000409
6	Î. M. R. C.T. Comrat	0.000564
7	I.M. „Servicii Comunale Glodeni"	0.000148
8	ÎM „Antermo"	0.000024
9	ÎM „Rețele Termice Florești"	0.000055
10	Î.M. „S.C.L.Orhei"	0.000001
11	Î.M. „TERMOTRANS TARACLIA"	0.000001

Lista indicativă a măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie ce urmează a fi întreprinse pentru realizarea economiilor de energie pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice în clădirile din sectorul rezidențial

În cadrul Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, instituția publică de suport va promova, dar fără a se limita la următoarele măsuri:

- Sporirea performanței energetice la anvelopa clădirii, în special prin:
  - Izolarea termică și renovarea a pereților exteriori și a pereților în contact cu spații neîncălzite sau cu solul;
  - Înlocuirea ferestrelor și ușilor neeficiente energetic cu unele performante;
  - Izolarea termică a podelelor în contact cu solul, cu mediul ambiant sau cu spațiul neîncălzit în cazul în care este tehnic și economic fezabil, sau izolarea intradosului tavanului subsolului neîncălzit;
  - Renovarea prin izolarea termică și hidroizolarea, dacă este necesar, a acoperișului existent sau schimbarea acestuia cu unul izolat termic și cu protecție contra umidității.
- Reglarea consumului de energie termică:
  - Facturare în baza de consum în clădiri conectate la sistemele de alimentare cu energie termică fără contorizare separată (clădiri de locuit cu mai multe apartamente cu mai mulți proprietari și consumatori): în clădirile vechi aceasta poate fi atinsă prin intermediul repartitoarelor de costuri de căldură instalate pe corpurile de încălzire a consumatorilor finali împreună cu capete termostactice pentru control individual al temperaturii în spațiu. Adicional, modificări minore pot fi aplicate (de exemplu, instalarea țevii by-pass), în dependență de tipul sistemului de încălzire, în cazul distribuției agentului termic prin sistem vertical monotubular;
  - Pentru clădirile cu unic proprietar (clădiri unifamiliale, clădirile ocupate de un singur proprietar), instalarea capetelor termostactice va permite reglarea agentului termic în fiecare corp de încălzire în fiecare spațiu. În unele cazuri poate fi necesară modificarea sistemului de distribuție cum este menționat mai sus;
  - În toate tipurile de sisteme de încălzire poate fi instalat controlul automat de temperatură.
- Instalarea recuperatoarelor de căldură unde este posibil.
- Înlocuirea sistemului de iluminat interior (și exterior) pe unul cu corpuri de tip LED.
- Înlocuirea surselor de generare a energiei termice, unde este cazul, prin:
  - Instalarea punctelor termice individuale (PTI) cu contur închis prin intermediul schimbătoarelor de căldură de tip placă și cu control automat de temperatură;
  - Instalarea cazanelor pe biomasă cu randament sporit;
  - Instalarea cazanelor pe gaz natural în condensatie cu randament sporit.
- Înlocuirea surselor de generare a agentului frigorific pe surse cu Coeficient de Performanță Sezonier Sporit (SCOP), cu instalarea elementelor de umbrire la elemente vitrate.

- Instalarea colectoarelor solare și/sau a panourilor fotovoltaice unde este tehnic și economic fezabil.
- Instalarea pompelor de căldură geotermale unde este tehnic și economic fezabil.
- Instalarea sistemelor de cogenerare și tri-generare (în locul instalației separate de încălzire și răcire), unde este cazul și dacă este tehnic și economic fezabil.
- Alte măsuri fezabile din punct de vedere tehnic și economic.

Promovarea măsurilor enumerate mai sus urmează a fi aplicată în baza raportului de audit energetic detaliat sau a studiului de fezabilitate și, proiectul tehnic detaliat în cazurile prevăzute de legislație, pentru fiecare proiect separat.

Unde este cazul, măsurile enumerate mai sus pot fi combinate cu măsuri necesare pentru renovarea clădirilor, cum de exemplu - eliminarea defectelor în construcția pereților (soclului) și repararea zonei oarbe din jurul clădiri; repararea scărilor și adaptarea acestora la nevoile persoanelor cu handicap; renovarea altor (decât cele de alimentare cu energie termică și electrică) rețelele inginerești ale clădirii, dacă este necesar și fezabil.

Cerințele detaliate cu privire la tipul și caracteristicile materialelor și echipamentelor eligibile pentru finanțare în cadrul Programului privind SOEE vor fi incluse în manualul operațional pentru implementarea acestuia.

Cheltuielile specifice medii estimate pentru realizarea 1 ktep economii de energie, prin implementarea măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie, în fiecare an calendaristic pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice

Cheltuielile specifice medii, „ $c_{s,t}^{ktep}$ ” estimate pentru realizarea 1 ktep economii de energie în anul calendaristic „t”, prin implementarea măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie pe durata Programului privind SOEE, sunt determinate în Tabelul 1 mai jos, în baza:

- Datelor privind investițiile estimative totale (mil. Euro) pentru renovarea suprafeței totale a locuințelor unifamiliale și a blocurilor locative multietajate și economiile de energie (termică și electrică) estimate (ktep) de la aplicarea măsurilor pentru renovare medie, prezentate în proiectul Strategiei pe termen lung pentru Mobilizarea Investițiilor în Scopul Renovării Fondului Național de Clădiri pentru perioada 2019-2030 în Republica Moldova, din mai 2020, elaborat de EXERGIA S.A., cu asistența Uniunii Europene în cadrul Inițiativei EU4Energy;
- Cursul de schimb MDL/EUR pentru luna mai 2020;
- Indicele agregat al prețurilor în construcții mediu pentru anii 2020-2022 al Biroului Național de Statistică;
- Indicele prețurilor de consum mediu anual prognozat pentru anii 2023-2026, conform datelor din „Prognoza preliminară a principalilor indicatori macroeconomici pentru anii 2023-2026”, din 29.03.2023¹ a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării.

Tabelul 1. Cheltuielile specifice medii estimate pentru realizarea 1 ktep economii de energie

Indicator	Unitate de măsură	Anul		
		2024	2025	2026
Cheltuielile specifice medii estimate pentru realizarea 1 ktep economii de energie (termică și electrică) de la aplicarea măsurilor pentru renovare medie				
Case de locuit unifamiliale	lei/ktep	414,734,972	435,471,721	457,245,307
Clădiri de locuit cu mai multe apartamente	lei/ktep	225,377,116	236,645,972	248,478,271

¹ https://me.gov.md/sites/default/files/document/attachments/principalele_aspecte_privind_prognoza_preliminara_a_principalilor_indicatori_macroeconomici_pentru_anii_2023-2026_final.pdf

Contribuțiile totale anuale ale părților obligate echivalente cu totalul cheltuielilor necesare pe durata Programului privind SOEE pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică în scopul realizării a noi economii anuale de energie stabilite în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică

Valorile estimative ale contribuțiilor totale anuale echivalente cu totalul cheltuielilor necesare în anul calendaristic „t” pe durata Programului privind SOEE pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică în scopul realizării a noi economii anuale de energie stabilite în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică sunt determinate în Tabelul 1 de mai jos, în conformitate cu pct. 6 al Metodologiei pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate, ținând cont de obiectivul stabilit la pct. 19 alin. 3) și alin. 4), ținând cont de următoarele ipoteze:

- Prioritizarea investițiilor în clădirile de locuit cu mai multe apartamente prin asigurarea unei ponderi de cel puțin 75% a resurselor financiare colectate în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice a fi alocate pentru acoperirea cheltuielilor pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică în cadrul acestui tip de clădiri;
- Asigurarea unei ponderi de 70% a componentei cheltuielilor nerambursabile stabilită în condițiile de finanțare ale proiectelor;
- Cofinanțarea sub formă de granturi și donații din partea partenerilor de dezvoltare și/sau organizațiilor internaționale a totalului cheltuielilor necesare pe durata Programului privind SOEE în proporție de 50%.

Tabelul 1. Contribuțiile totale anuale ale părților obligate pe durata Programului privind SOEE

Indicator	Anul		
	2024	2025	2026
Valorile estimative ale contribuțiilor totale anuale ale părților obligate, echivalente cu cheltuielile necesare în anul calendaristic „t” pe durata Programului privind SOEE pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică în scopul realizării a noi economii anuale de energie stabilite în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică, lei	229 081 927	240 536 024	252 562 825

**Mărimea contribuțiilor, prin stabilirea unei plăți fixe,
pe unitate de energie sau de volum distribuit, furnizat și/sau comercializat**

Mărimea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată este determinată în conformitate cu Secțiunea 5 din Metodologia pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate, prin stabilirea unei plăți fixe, pe unitate de energie sau de volum distribuit, furnizat și/sau comercializat, aplicabilă pentru fiecare an calendaristic pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice.

Tablelul 1. Mărimea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată, prin stabilirea unei plăți fixe, pe unitate de energie sau de volum distribuit, furnizat și/sau comercializat

Indicator	Unitate de măsură	Anul		
		2024	2025	2026
Plata fixă în anul calendaristic „t”, în lei/kWh de energie electrică distribuită de operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice	lei/kWh	0.010	0.011	0.011
Plata fixă în anul calendaristic „t”, în lei/m ³ de gaze naturale distribuite de operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale	lei/m ³	0.087	0.091	0.096
Plata fixă în anul calendaristic „t”, în lei/litru de produse petroliere comercializate de importatorii de produse petroliere, stabilită diferențiat pentru:				
benzină	lei/litru	0.10	0.10	0.10
motorină	lei/litru	0.11	0.11	0.12
gaz lichefiat	lei/litru	0.07	0.07	0.08
Plata fixă în anul calendaristic „t”, în lei/Gcal de energie termică furnizată de furnizorii de energie termică pentru încălzire și/sau prepararea apei calde menajere, și/sau răcire	lei/Gcal	15.62	16.40	17.22

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Ministerul Energiei
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
<p>Republica Moldova, este una din țările Europei de Est care se confruntă cu problema consumului mare de energie pentru activitățile economice și în sectorul rezidențial, și nu dispune de propriile resurse energetice pentru a asigura un grad înalt de independență energetică și competitivitate economică.</p> <p>Începând cu a doua jumătate a anului 2021, prețurile foarte mari de import pentru gazele naturale au reprezentat o provocare pentru țară, generând creșterea tarifelor la energia termică și gaze naturale pentru consumatori.</p> <p>O mare parte din fondul de locuințe al țării este caracterizat de un nivel scăzut al eficienței energetice, cu o rată redusă de înlocuire a vechilor clădiri din fondul locativ național. Conform datelor Ministerului Energiei, peste 70% din blocurile locative au un nivel scăzut de eficiență energetică. Aceasta impune o regândire a politicilor orientate spre sporirea eficienței energetice.</p> <p>Creșterea esențială a tarifelor, pe fundalul unor probleme semnificative de eficiență energetică a părții preponderente a fondului locativ, a determinat creșterea gradului de vulnerabilitate a populației, reducând esențial capacitatea de plată a consumatorilor.</p> <p>Potrivit datelor colectate în cadrul exercițiului de elaborare a proiectului Strategiei sectoriale pe termen lung pentru renovarea fondului imobiliar național (mai 2020), realizat cu suportul Uniunii Europene, potențialul de reducere a consumului final de energie în clădirile rezidențiale este de aproximativ 45%, în cazul aplicării unui pachet de măsuri încadrate convențional într-un nivel mediu de renovare a clădirilor, ce țin de izolarea termică a pereților exteriori, acoperiș, subsol etc., înlocuirea ferestrelor și ușilor neeficiente energetic cu cele performante, măsuri de reglare a consumului de energie termică și îmbunătățirea sistemului de iluminat.</p> <p>Îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor rezidențiale este metoda cea mai sustenabilă pentru diminuarea impactului prețurilor și tarifelor mari la energie asupra populației. Facilitarea acestui proces poate fi realizată prin operaționalizarea unui mecanism atractiv de finanțare a măsurilor de renovare și îmbunătățire a eficienței energetice a locuințelor.</p> <p>În conformitate cu art. 8 alin. (7) din Legea 139/2018 cu privire la eficiența energetică, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei este obligat să elaboreze, cu asistența instituției publice de suport Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice (SOEE), în care să indice, pentru următorii 3 ani, lista părților obligate și cantitatea totală a economiilor de energie ce trebuie realizate, în special prin implementarea proiectelor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de</p>

energie în cadrul clădirilor din sectorul rezidențial.

Conform art. 8 alin. (2) al Legii nr. 139/2018 este menționat că părțile obligate contribuie financiar la realizarea anuală de noi economii de energie la consumatorul final în raport cu volumul total anual al vânzărilor de energie către consumatorii finali, calculat ca medie pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022.

De asemenea, art. 8 alin (7) stipulează că la elaborarea Programului se va ține cont inclusiv de mărimea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul Hotărâri de Guvern nu transpune careva prevederi ale legislației Uniunii Europene

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice (SOEE) are drept scop stabilirea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată prin stabilirea unei plăți fixe, pe unitate de energie sau de volum distribuit, furnizat și/sau comercializat, care este calculată prin aplicarea unei din modalitățile de calcul prezentate în proiectul Metodologiei pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate ce urmează a fi aprobată de Guvern împreună cu proiectul Programului menționat.

Acest mod de stabilire a mărimii contribuțiilor va permite colectarea acestora în funcție de volumul de facto distribuit, furnizat și/sau comercializat, astfel evitând obligații excesive pentru părțile obligate sau acumularea de venituri nejustificate de către părțile obligate în cazul devierii volumelor de facto distribuite, furnizate și/sau comercializate de la valorile estimate.

Astfel, Programul SOEE stabilește:

- a) obiectivul privind cantitatea totală cumulată a economiilor de energie ce vor fi realizate pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice în clădirile din sectorul rezidențial;
- b) obiectivul anual privind realizarea a noi economii de energie pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice în clădirile din sectorul rezidențial;
- c) lista părților obligate;
- d) cantitatea economiilor de energie la a căror realizare trebuie să contribuie fiecare parte obligată;
- e) măsurile de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie ce urmează a fi întreprinse pentru realizarea economiilor de energie;
- f) cheltuielile specifice medii estimate pentru realizarea 1 ktep economii de energie, prin implementarea măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie, în fiecare an calendaristic pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice;
- g) contribuțiile totale anuale ale părților obligate echivalente cu totalul cheltuielilor necesare pe durata Programului privind SOEE pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică în scopul realizării a noi economii anuale de energie stabilite în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică;
- h) mărimea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată;
- i) instituțiile și programele de finanțare prin intermediul cărora se va asigura valorificarea resurselor financiare colectate;
- j) calendarul aproximativ al transferurilor către instituția publică de suport de către fiecare parte obligată.

Este de menționat faptul că mărirea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată depinde în primul rând de cantitatea totală anuală a economiilor noi de energie la care trebuie să contribuie toate părțile obligate pe durata Programului, care urmează a fi determinată de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei. Această valoare se propune a fi stabilită într-un mod empiric, în mărime de 2 400 tone echivalent petrol. Această valoare constituie aproximativ 11% din 21 616 tone echivalent petrol – cantitatea totală a economiilor anuale noi de energie echivalente cu 0.8% din valoarea medie a consumului final de energie înregistrat între 1 ianuarie 2019 și 1 ianuarie 2022.

Cheltuielile specifice medii estimate pentru realizarea 1 ktep economii de energie, prin implementarea măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie, în fiecare an calendaristic pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice se propune a fi determinate în baza:

- Datelor privind investițiile estimative totale (mil. Euro) pentru renovarea suprafeței totale a locuințelor unifamiliale și a blocurilor locative multietajate și economiile de energie (termică și electrică) estimate (ktep) de la aplicarea măsurilor pentru renovare medie, prezentate în proiectul Strategiei pe termen lung pentru Mobilizarea Investițiilor în Scopul Renovării Fondului Național de Clădiri pentru perioada 2019-2030 în Republica Moldova, din mai 2020, elaborat de EXERGIA S.A., cu asistența Uniunii Europene în cadrul Inițiativei EU4Energy;
- Cursul de schimb MDL/EUR pentru luna mai 2020;
- Indicele agregat al preturilor în construcții mediu pentru anii 2020-2022 al Biroului Național de Statistică;
- Indicele prețurilor de consum mediu anual prognozat pentru anii 2023-2026, conform Cadrelui bugetar pe termen mediu (2024-2026), (Anexa nr.1), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.408/2023.

Aceste cheltuieli sunt determinate separat pentru cel două tipuri de clădiri rezidențiale pentru fiecare an de implementare a programului și sunt următoarele:

Indicator	Unitate de măsură	Anul		
		2024	2025	2026
Cheltuielile specifice medii estimate pentru realizarea 1 ktep economii de energie (termică și electrică) de la aplicarea măsurilor pentru renovare medie				
Case de locuit unifamiliale	lei/ktep	414 734 972	435 471 721	457 245 307
Clădiri de locuit cu mai multe apartamente	lei/ktep	225 377 116	236 645 972	248 478 271

Totodată merită de menționat faptul că valorile estimative ale contribuțiilor totale anuale echivalente cu totalul cheltuielilor necesare în anul calendaristic „t” pe durata Programului privind SOEE pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică în scopul realizării a noi economii anuale de energie stabilite în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică se propune a fi determinate, ținând cont de următoarele ipoteze:

- Prioritizarea investițiilor în clădirile de locuit cu mai multe apartamente prin asigurarea unei

ponderi de cel puțin 75% a resurselor financiare colectate în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice a fi alocate pentru acoperirea cheltuielilor pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică în cadrul acestui tip de clădiri;

- Asigurarea unei ponderi de 70% a componentei cheltuielilor nerambursabile stabilită în condițiile de finanțare ale proiectelor;
- Cofinanțarea sub formă de granturi și donații din partea partenerilor de dezvoltare și/sau organizațiilor internaționale a totalului cheltuielilor necesare pe durata Programului privind SOEE în proporție de 50%.

Astfel, valorile estimative respective sunt determinate pentru fiecare an de implementare a programului și sunt următoarele:

Indicator	Anul		
	2024	2025	2026
Valorile estimative ale contribuțiilor totale anuale ale părților obligate, echivalente cu cheltuielile necesare în anul calendaristic „t” pe durata Programului privind SOEE pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică în scopul realizării a noi economii anuale de energie stabilite în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică, lei	229 081 927	240 536 024	252 562 825

Astfel, mărimea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată , după cum a fost menționat și mai sus se propune a fi aplicată, prin stabilirea unei plăți fixe, pe unitate de energie sau de volum distribuit, furnizat și/sau comercializat, aplicabilă pentru fiecare an calendaristic pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice și acestea sunt următoarele:

Indicator	Unitate de măsură	Anul		
		2024	2025	2026
Plata fixă în anul calendaristic „t”, în lei/kWh de energie electrică distribuită de operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice	lei/kWh	0.010	0.011	0.011
Plata fixă în anul calendaristic „t”, în lei/m ³ de gaze naturale distribuite de operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale	lei/m ³	0.087	0.091	0.096
Plata fixă în anul calendaristic „t”, în lei/litru de produse petroliere comercializate de importatorii de produse petroliere, stabilită diferențiat pentru: benzină	lei/litru	0.10	0.10	0.10

motorină	lei/litru	0.11	0.11	0.12
gaz lichefiat	lei/litru	0.07	0.07	0.08
Plata fixă în anul calendaristic „t”, în lei/Gcal de energie termică furnizată de furnizorii de energie termică pentru încălzire și/sau prepararea apei calde menajere, și/sau răcire	lei/Gcal	15.62	16.40	17.22

Cu referire la contribuțiile estimate a fi acumulate de la părțile obligate, acestea sunt prezentate în tabelul de mai jos, asigurându-se faptul că nicio unitate de energie nu este considerată dublu.

Total	Operatorii sistemului de Distribuție a Gazelor Naturale	Importatorii de Produse petroliere	Operatorii Sistemului de Distribuție a energiei electrice	Furnizorii de energie termică
229 081 927	60 231 346	107 394 710	38 572 552	22 883 320

Astfel, din tabelul de mai sus poate fi observat că cele mai multe contribuții urmează a fi achitate de importatorii de produse petroliere, urmați de operatorii sistemului de distribuție a gazelor naturale, operatorii sistemului de distribuție a energiei electrice și respectiv cea mai mică contribuție urmând a fi achitată de furnizorii de energie termică.

5. Fundamentarea economico-financiară

Elaborarea și aprobarea Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, va asigura implementarea prevederilor art. 8 alin. (7) al Legii 139/2018 cu privire la eficiența energetică.

De asemenea, prin intermediul Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice se prezintă cantitatea economiilor de energie la a căror realizare trebuie să contribuie fiecare parte obligată cu determinarea mărimii contribuțiilor financiare ce urmează a fi achitate anual de către fiecare parte obligată.

Astfel, conform principiilor aplicate, cantitatea economiilor de energie la căror realizare trebuie să contribuie fiecare parte obligată variază în funcție de ponderea luată în calcul a valorilor medii pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022 a consumului final de energie electrică, gaze naturale, produse petroliere sau energie termică în consumul final cumulativ de energie electrică, gaze naturale, produse petroliere și energie termică.

În tabelul de mai jos, este prezentată ponderea produselor energetice în consumului final energetic, conform datelor statistice din Balanța Energetică a Republicii Moldova, calculat ca valoare medie pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022.

CFE, media 2019- 2021	Valoarea, ktep	Pondere
Consumul final de energie electrică	336	17%
Consumul final de gaze naturale	525	26%
Consumul final de produse petroliere	936	47%
Consumul final de energie termică	199	10%
Total consumul final de energie electrică, gaze naturale, produse petroliere și energie termică	1996	100%

La data elaborării proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, în conformitate cu prevederile Legii 139/2018 cu privire la eficiența energetică, printre părțile obligate cu obligații de a

achita contribuții necesare pentru realizare măsurilor de eficiență energetică, se numără 58 de întreprinderi, inclusiv: 2 operatori ai sistemelor de distribuție a energiei electrice, 19 operatori al sistemelor de distribuție a gazelor naturale, 26 importatori de produse petroliere (benzină, motorină și gaz lichefiat) și 11 furnizori de energie termică pentru încălzire și/sau prepararea apei calde menajere, și/sau răcire.

Este de menționat faptul că valoarea contribuțiilor ce urmează a fi achitată de părțile obligate a fost determinată în funcție de cantitatea totală anuală a economiilor de energie la care trebuie să contribuie toate părțile obligate pe durata Programului privind SOEE, măsurile de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie și sectorul/sectoarele în care acestea vor fi implementate.

Cu referire la impactul estimat asupra bugetului de stat și al bugetelor locale ținem, în tabelul de mai jos sunt prezentate datele estimative, calculate prin luarea în considerare a cheltuielilor aferente serviciilor energetice și comunale per tipuri de bugete (Sursa: <https://buget.mf.gov.md/ro>) precum și a prețurilor medii la resursele energetice, pentru perioada 2019-2021, pentru calculul impactului asupra prețurilor medii sau cu luarea în considerare a prețurilor la zi la resursele energetice, pentru calcularea impactului mediu pentru prețurile actuale. Totodată, suplimentar la datele prezentate în tabelul de mai sus cu privire la ponderea energiei electrice, a gazului natural, a energiei termice și a produselor petroliere în totalul consumului final de energie electrică, gaze naturale, produse petroliere și energie termică, la calcularea impacturilor pentru mixul de produse petroliere a fost calculată inclusiv ponderea medie a tipurilor de produse petroliere pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022, ceea ce a condus la obținerea următoarelor date:

Ponderea medie a tipurilor de produse petroliere pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022:	Valoarea procentuală
Benzină	19,62%
Motorină	73,02%
Gaz Lichefiat	7,36%

Drept urmare, rezultatele calculelor fiind prezentate în tabelul de mai jos.

Indicator	Unitate de măsură	Anul			Plata medie	Preț mediu per resursă energetică 2019-2021	Impact mediu la prețurile medii 2019-2021	Impact mediu la prețurile la zi (23-08-2023)
		2024	2025	2026				
Plata fixă în anul calendaristic „t”, în lei/kWh de energie electrică distribuită de operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice	lei/kWh	0,01	0,011	0,011	0,0107	1,83	0,58%	0,42%
Plata fixă în anul calendaristic „t”, în lei/m ³ de gaze naturale distribuite de operatorii	lei/m ³	0,087	0,091	0,096	0,0913	5,481	1,67%	0,55%

sistemelor de distribuție a gazelor naturale								
Plata fixă în anul calendaristic „t”, în lei/litru de produse petroliere comercializate de importatorii de produse petroliere, stabilită diferențiat pentru:					-		0,70%	0,47%
benzină	lei/litru	0,1	0,1	0,1		17,98	0,56%	0,38%
motorină	lei/litru	0,11	0,11	0,12		15,23	0,74%	0,49%
gaz lichefiat	lei/litru	0,07	0,07	0,08		10,31	0,71%	0,58%
Plata fixă în anul calendaristic „t”, în lei/Gcal de energie termică furnizată de furnizorii de energie termică pentru încălzire și/sau prepararea apei calde menajere, și/sau răcire	lei/Gcal	15,62	16,4	17,22	16,4133	1338,67	1,23%	0,50%

Prin urmare, în baza acestor date a fost calculat impactul asupra bugetului local și al bugetului de stat, care este prezentat în tabelul de mai jos:

Cheltuieli aferente serviciilor energetice și comunale per tipuri de bugete	2019	2020	2021	Media 2019-2021
Cheltuielile totale ale Bugetului de Stat pentru servicii energetice și comunale, lei Sursa: https://buget.mf.gov.md/ro	258 058 000	227 863 000	230 228 000	238 716 333
Cheltuielile totale ale Bugetelor Locale pentru servicii energetice și comunale, lei Sursa: https://buget.mf.gov.md/ro	759 386 000	656 778 000	767 747 000	727 970 333

Tipul de impact	Valoarea impactului
Impact relativ mediu ponderat al plăților fixe din cadrul SOEE, raportat la prețurile medii 2019-2021	0,99%

Impact relativ mediu ponderat al plăților fixe din cadrul SOEE, raportat la prețurile la zi (23-08-2023)	0,49%
Impact financiar asupra bugetului de Stat raportat la prețurile medii 2019-2021, lei	2 361 462
Impact financiar asupra bugetului de stat raportat la prețurile la zi (23-08-2023), lei	1 159 425
Impact financiar asupra bugetului local raportat la prețurile medii 2019-2021, lei	7 201 326
Impact financiar asupra bugetului local raportat la prețurile la zi (23-08-2023), lei	3 535 690

Astfel, din tabelul de mai sus poate fi observat că atât impactul financiar asupra bugetului de stat cât și cel asupra bugetului local raportat la prețurile medii 2019-2021 este practic de două ori mai mare comparativ cu impactul financiar asupra bugetului de stat și bugetul local raportat la prețurile la zi. Această situație se explică prin faptul că în ultimii ani, în sectorul public au fost implementate mai multe măsuri de management energetic, inclusiv unele instituții au implementat careva proiecte de eficiență energetică care au contribuit la reducerea consumului de energie și resurse energetice. Totodată, criza energetică din ultima perioadă a creat o presiune suplimentară pe administratorii clădirilor din sectorul public în vederea reducerii cheltuielilor pentru achitarea serviciilor energetice și comunale.

Cu referire la impactul financiar asupra bugetului local, ținem să menționăm că acesta urmează a fi și mai mic, decât cifrele prezentate în tabelul de mai sus, pe motiv că cheltuielile totale ale Bugetelor Locale pentru servicii energetice și comunale cuprind inclusiv cheltuielile pentru procurarea altor tipuri de resurse energetice (lemn, cărbune, biocombustibili pelete, brichete), care nu cad sub incidența schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, aceasta aplicându-se doar pentru energia electrică, energia termică furnizată de furnizorii de energie termică, gazele naturale și produsele petroliere.

Cu referire la estimarea costurilor suplimentare estimative ce urmează a fi suportate de diferite grupuri de consumatori au fost efectuate calcule inclusiv prin luarea în considerare a informațiilor disponibile în cadrul Rapoartelor de activitate ale Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică.

Rezultatele calculelor, fiind prezentate în tabelul de mai jos.

Energie electrică Inclusiv, mil kWh	3875	3866,1	4155,8	3965,63	0,0107	42 300,089
<i>Consumatori casnici din care:</i>	1663,2	1721,2	1818,7	1734,37		18 499,911
localități urbane	859,2	883,9	938,8	893,97		9 535,644
localități rurale	804	837,3	879,9	840,40		8 964,267
<i>Consumatori noncasnici</i>	2211,8	2144,9	2337,1	2231,27		23 800,178
<i>inclusiv instituțiilor bugetare</i>	287,3	261,8	295,8	281,63		3 004,060
Energie termică, inclusiv mii Gcal	1409,5	1391,52	1594,05	1465,02	16,41	24 045,916
consumatori casnici	1082,7	1084,59	1222,57	1129,95		18 546,301

instituții bugetare	200,2	185,27	228,29	204,59		3 357,949
Agenți economici	126,6	121,66	143,19	130,48		2 141,666
Gaze naturale, inclusiv , mil m3	1015,8	1046,2	1224,6	1095,53		100 058,711
consumatori casnici	347,9	372,7	461,6	394,07	0,0913	35 991,422
instituții publice	45,8	41,5	51,5	46,27		4 225,689
sectorul energetic	364,7	371,4	390,9	375,67		34 310,889
alți agenți economici	257,4	260,6	320,6	279,53		25 530,711

Prin urmare, din tabele de mai sus poate fi ușor observat că impactul cumulativ asupra sectorului public va constitui maxim 10 milioane de lei.

Astfel, proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Programului privind aprobarea SOEE nu conține prevederi, care ar avea impact negativ asupra economiei Republicii Moldova sau ar prevedea careva cheltuieli suplimentare din bugetul de stat pentru implementarea acestuia, cu excepția celor estimate în tabelele de mai sus.

În condițiile deciziei Guvernului privind utilizarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, conform art. 7¹ alin. (5) al Legii 139/2018, prin elaborarea și aprobarea Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, aceasta va avea impact asupra cheltuielilor publice, prin reducerea bugetului programelor de subvenții pe perioada sezonului de încălzire consumatorilor casnici vulnerabili. În condițiile existenței interesului deja exprimat al partenerilor de dezvoltare și a organizațiilor internaționale de cofinanțare sub formă de donații sau granturi în calitate de contribuții financiare pentru totalul cheltuielilor necesare pentru măsurile de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie ce urmează a fi întreprinse în scopul realizării noilor economii anuale de energie stabilite în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică, aplicarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice prevede excluderea acestor resurse financiare, ceea ce va micșora corespunzător valorile contribuțiilor părților obligate, iar prin aceasta și a valorii prețului final al energiei electrice, gazelor naturale, benzinei, motorinei, a gazului lichefiat și a energiei termice.

Impunerea obligațiilor de eficiență energetică, chiar și în valori reduse din contul granturilor și donațiilor atrase, va avea efect dublu asupra consumatorilor finali. Pe de o parte, valorile contribuțiilor a fi achitate de părțile obligate vor fi reflectate în prețurile la resursele energetice respective comercializate consumatorilor finali. Pe de altă parte, măsurile de eficiență energetică ce vor fi implementate în sectorul rezidențial vor avea un efect de reducere cu până la 50% a consumului de energie în clădirile incluse în program, iar prin aceasta – un impact pozitiv semnificativ pe termen lung asupra facturilor populației beneficiare a programelor de finanțare respective. Mai mult, măsurile de eficiență energetică vor contribui la renovarea clădirilor respective, ceea ce va avea impact pozitiv asupra condițiilor de trai a locatarilor, dar și asupra valorii imobilelor reabilite.

Implementarea proiectelor de îmbunătățire a eficienței energetice în cadrul Programului privind SOEE au un impact pozitiv la nivelul întregii economii naționale. Reducerea facturilor la energie pentru populație crește nivelul disponibil pentru alte cheltuieli, bunuri și servicii. De asemenea, investițiile în reabilitarea energetică a clădirilor stimulează creșterea economică în sectorul construcțiilor, în industria producătoare a materialelor de construcții, în sectorul transporturilor și serviciilor, etc. Aceste procese stimulează piața muncii prin crearea de locuri de muncă. La fel, procesele investiționale în reabilitarea energetică a clădirilor, bazate pe strategii pe termen mediu și lung, cu un grad mare de previzibilitate, facilitează piața serviciilor energetice și activitatea

companiilor de prestare a serviciilor în acest domeniu.

De asemenea, beneficii adiționale vor fi înregistrate din creșterea activității economice ca rezultat a investițiilor în reabilitarea energetică a clădirilor.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice prevede crearea cadrului normativ pentru determinarea și stabilirea valorii contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate.

Contribuțiile respective urmează a fi incluse în calculul tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și a gazelor naturale, al tarifului pentru furnizarea energiei termice și în prețul de comercializare a produselor petroliere.

Aprobarea Hotărârii Guvernului cu privire la Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice va impune ajustarea cadrului de reglementare în domeniul energetic inclusiv prin ajustarea, după caz, a tarifelor și prețurilor la resursele energetice respective.

De asemenea, în conformitate cu art. 8 alin (10) al Legii nr. 139/2018, mijloacele financiare colectate în cadrul schemei de obligații, aprobate de Guvern în conformitate cu art. 8 alin. (6) și (7), urmează a fi incluse în legea bugetului de stat pentru anul respectiv.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Consultarea intervenției statului se realizează prin 2 etape:

- 1) Consultarea părților interesate preventiv inițierii elaborării proiectelor de acte normative pentru implementarea intervenției statului;
- 2) Consultarea părților interesate la etapa de consultări publice în conformitate cu cadrul normativ în vigoare (Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și Hotărârea Guvernului nr. 967/2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional);

Consultarea părților interesate preventiv inițierii elaborării proiectelor de acte normative pentru implementarea intervenției statului. În acest context, a fost elaborat un concept inițial al intervenției statului, cu suportul experților naționali și internaționali.

Consultarea părților interesate la etapa de consultări publice în conformitate cu cadrul normativ în vigoare. În conformitate cu procedurile stabilite pentru transparența în procesul decizional și în vederea elaborării actelor normative, proiectul Hotărârii Guvernului și nota informativă vor fi plasate pentru inițierea procedurii de avizare/expertizare și consultare publică, pe platforma guvernamentală (www.particip.gov.md).

În procesul de consultări publice vor fi implicate următoarele părți interesate, prin solicitarea avizelor și organizarea ședințelor de lucru, parte a proiectului:

- Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării;
- Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale;
- Ministerul Muncii și Protecției Sociale;
- Ministerul Finanțelor;
- Ministerul Mediului;
- Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică;
- Agenția Proprietății Publice;
- Agenția pentru Eficiență Energetică;
- Părțile obligate – operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice, operatorii

- sistemelor de distribuție a gazelor naturale, importatorii de produse petroliere și furnizorii de energie termică pentru încălzire și/sau prepararea apei calde menajere, și/sau răcire;
- Asociațiile de coproprietari în condominiu;
    - Asociația Consumatorilor de Energie din Republica Moldova;
    - Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova;
    - Institutul de Energetică.
  - Partenerii de dezvoltare (Delegația UE, IFC, Banca Mondială, etc.).

Proiectul de Hotărâre de Guvern urmează a fi supus expertizei anticorupție și expertizei juridice în cadrul procesului de avizare/expertizare și consultare publică.

8. Constatările expertizei anticorupție

Urmează a fi completată după recepționarea expertizei anticorupție

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul Hotărârii de Guvern nu urmărește transpunerea legislației UE

10. Constatările expertizei juridice

Urmează a fi completată după recepționarea expertizei juridice

11. Constatările altor expertize

Proiectul conține unele prevederi care pot fi tratate ca având impact asupra activității de întreprinzător, în contextul Legii nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător. Astfel, având în vedere faptul că contribuțiile ce urmează a fi achitate de părțile obligate sunt recuperabile în scopuri tarifare, aplicarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice nu ar urma să presupună careva costuri pentru părțile obligate.

Aprobarea prezentei HG va avea un impact economic nesemnificativ asupra consumatorilor.

În acest sens, având în vedere prevederile pct. 7 din HG 23/2019 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, unde este menționat că *„analiza impactului poate însoți mai multe proiecte de acte normative concomitent, dacă acestea sînt parte a unei singure intervenții prin reglementare a statului, fac parte dintr-un pachet comun și sînt propuse în mod simultan pentru consultări publice și aprobare”*, a fost elaborată Analiza de impact atât pentru proiectul de HG cu privire la aprobarea SOEE cât și pentru proiectul HG cu privire la aprobarea Metodologiei pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate, care vine cu informații cu privire la impactul potențial asupra consumatorilor, care poate rezulta după aprobarea HG menționate supra.

Merită de menționat faptul că Analiza Impactului de Reglementare a fost remisă pentru examinare către Grupul de lucru pentru reglementarea activității de întreprinzător, care în ședința din 12.08.2023 a fost susținută condiționat.

Suplimentar, evocăm că Analiza Impactului la proiectul Hotărârii de Guvern menționat supra, prin demersul Ministerului Energiei nr.05-1223 din 25 august 2022 a fost remisă spre consultare, examinare și avizare părților interesate, inclusiv fiind plasată pe platforma guvernamentală - www.particip.gov.md¹

¹ <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-elaborarea-proiectului-hotararii-guvernului-privind-implementarea-schemei-de-obligatii-in-domeniul-eficientei-energetice-si-a-proiectului-hotararii-de-guvern-cu-privire-la-aprobarea-metodologiei-pentru-determinarea-contributiilor-ce-urmeaza-a-fi-achitate-de-partile-obligate/10841>

Ca urmare a procesului de consultare publică a Analizei de Impact la proiectul de proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Metodologiei pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate și la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, majoritatea părților vizate au comunicat lipsa obiecțiilor și propunerilor asupra acesteia.

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică a ținut să atragă atenția asupra riscului suportării unor cheltuieli excesive, nejustificate și ineficiente, invocând inclusiv necesitatea stabilirii modalității de monitorizare a Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice.

În rezultatul obiecțiilor prezentate proiectul Analizei de Impact a fost completat cu informația privind modalitatea de monitorizare a Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice.

Cu referire la riscul suportării unor cheltuieli excesive, nejustificate și ineficiente ca rezultat al implementării Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, este de menționat că acesta nu persistă deoarece consumatorii vor achita o plată fixă pentru fiecare unitate de energie consumată cca. 0,010 lei/kWh energie electrică, 0,09 lei/m³ de gaz natural, 0,10 lei/litru de benzină consumat, 0,11 lei/litru de motorină, 0,07 lei/litru de gaz lichefiat și cca. 16,5 lei/Gcal.

Prin urmare, raportând aceste plăți la tarifele/prețurile achitate de consumatori la moment constatăm că ponderea acestora va fi nesemnificativă și va fi achitată în mod proporțional cu consumurile de energie/resurse energetice înregistrate de fiecare consumator.

Totodată, este de menționat faptul că după cum este stipulat în proiectul AIR mijloacele financiare acumulate prin intermediul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice vor fi utilizate pentru implementarea proiectelor de eficiență energetică în sectorul rezidențial care este responsabil pentru consumul a cca. 50% din consumul final brut de energie.

Prin urmare, implementarea proiectelor de eficiență energetică în cadrul sectorului rezidențial vor avea un impact pozitiv semnificativ pe termen lung asupra facturilor populației beneficiare a programelor de finanțare respective. Mai mult, măsurile de eficiență energetică vor contribui la renovarea clădirilor respective, ceea ce va avea impact pozitiv asupra condițiilor de trai a locatarilor, dar și asupra valorii imobilelor reabilite.

Implementarea proiectelor de îmbunătățire a eficienței energetice în cadrul Programului privind SOEE au un impact pozitiv la nivelul întregii economii naționale. Reducerea facturilor la energie pentru populație crește nivelul disponibil pentru alte cheltuieli, bunuri și servicii. De asemenea, investițiile în reabilitarea energetică a clădirilor va contribui la stimularea creșterii economice în sectorul construcțiilor, în industria producătoare a materialelor de construcții, în sectorul transporturilor și serviciilor, etc. Aceste procese vor contribui la stimularea pieței muncii prin crearea de locuri de muncă. La fel, procesele investiționale în reabilitarea energetică a clădirilor, bazate pe strategii pe termen mediu și lung, cu un grad mare de previzibilitate, va facilita piața serviciilor energetice și activitatea companiilor de prestare a serviciilor în acest domeniu.

De asemenea Ministerul Finanțelor au formulat unele propuneri de îmbunătățire a Analizei Impactului, care se referă la calcularea impactului bugetar a intervenției respective și la textul Analizei de Impact, care au fost luate în considerare.

Ministrul Energiei

Victor PARLICOV

Proiectul analizei impactului
la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea
Metodologiei pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate
și la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului privind
implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice

Titlul analizei impactului:	Analiza impactului la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Metodologiei pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate și la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice
Data:	13.09.2023
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Energiei
Subdiviziunea:	Direcția eficiență energetică
Persoana responsabilă și datele de contact:	Nicolae Olari, Șef Direcție 022 250 665 e-mail: nicolae.olari@energie.gov.md

Compartimentele analizei impactului

1. Definirea problemei

a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate

Evenimentele din perioada anilor 2021-2022 au ridicat semnificativ gradul de vulnerabilitate a Republicii Moldova în domeniul energetic, în special în ceea ce ține de creșterea abruptă a prețurilor la principalele resurse energetice, iar prin aceasta amplificarea fenomenului de sărăcie energetică. Aceasta impune implementarea unor mecanisme direcționate spre o îmbunătățire semnificativă a eficienței energetice în toate sectoarele de consum final, dar în special în sectorul rezidențial, care este responsabil pentru circa 50%¹ din consumul final energetic al țării.

Eficiența energetică redusă în sectorul rezidențial creează presiuni pe consumatorii casnici care sunt afectați direct de creșterea, la nivel internațional, a prețurilor pentru resursele energetice în măsura în care veniturile disponibile nu le permit să acopere cheltuielile pentru asigurarea nivelului de confort termic minim, conform normativelor sanitare.

Până în prezent investițiile în renovarea clădirilor din sectorul rezidențial au fost limitate prin lipsa de programe și scheme de finanțare atractive, dedicate măsurilor de îmbunătățire a eficienței energetice și reducerea considerabilă a cheltuielilor pentru mentenanță.

Elaborarea proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Metodologiei pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate și a proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, propuse de prezenta Analiză a impactului are la bază prevederile art. 8 alin. (7) din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, care obligă organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei să elaboreze, cu asistența instituției publice de suport, Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, în care să indice, pentru următorii 3 ani, lista părților obligate și cantitatea totală a economiilor de energie ce trebuie realizate, în special prin implementarea proiectelor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie în cadrul clădirilor din sectorul rezidențial. La elaborarea Programului se va ține cont inclusiv de mărimea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată. Prin prevederile art. 8 alin. (9) este stabilit că mărimea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată se stabilește în conformitate cu metodologia pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate, aprobată

¹ https://statistica.gov.md/files/files/publicatii_electronice/balanta_energetica/Balanta_energetica_editia_2022_rom.pdf

de Guvern, pe bază de criterii obiective, transparente și nediscriminatorii, reieșind din cheltuielile totale necesare pentru realizare, în perioada respectivă, a măsurilor de eficiență energetică și din ponderea economiilor de energie cu care trebuie să contribuie fiecare parte obligată.

Astfel, operaționalizarea unui mecanism atractiv de finanțare a măsurilor de renovare și îmbunătățire a eficienței energetice în clădirile rezidențiale ar fi o soluție de remediere a problematicii menționate. Aceasta poate fi realizat prin instituirea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru finanțarea proiectelor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie în cadrul clădirilor din sectorul rezidențial, prin intermediul Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice. Resursele financiare pentru acoperirea totalului cheltuielilor anuale necesare pentru realizarea programului, urmează a fi determinate în baza metodologiei pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate, aprobată de Guvern.

b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate

Republica Moldova, este una din țările Europei de Est care se confruntă cu problema consumului mare de energie pentru activitățile economice și în sectorul rezidențial, și nu dispune de propriile resurse energetice pentru a asigura un grad înalt de independență energetică și competitivitate economică.

În pofida eforturilor și unor progrese modeste obținute până în anul 2017, când dependența de importuri și intrările din alte surse a atins cel mai mic nivel din 2010 (78.7%) – 75.1% (datorită unui nivel ridicat de consum al biocombustibililor și deșeurilor), Republica Moldova rămâne foarte dependentă de importul de energie – 77.8% în 2021.

Începând cu a doua jumătate a anului 2021, prețurile foarte mari de import pentru gazele naturale au reprezentat o provocare pentru țară, generând creșterea tarifelor la energia termică și gaze naturale pentru consumatori (tabelul 1).

Tabelul 1. Volumele de gaze naturale și prețurile de procurare și furnizare în anii 2018-2022

Indicii	Unitatea de măsură	2018	2019	2020	2021	2022
Volumul de gaze naturale procurate - total	mil. m ³	1129.7	1057.7	1127.0	1205.7	869.2
	mil. lei	4146.0	4298.7	2934.9	6594.5	13232.7
Prețul mediu de procurare a gazelor naturale	\$/1000 m ³	217.5	233.7	148.9	309.5	841.6
	lei/1000m ³	3670.0	4064.3	2604.5	5469.3	15830.6
Volumul de gaze naturale furnizat - total	mil. m ³	1069.5	1015.6	1046.3	1224.7	847.3
	mil. lei	5384.6	4834.6	4741.3	6720.4	15309.0
Prețul mediu de furnizare a gazelor naturale (cu TVA)	lei/1000m ³	5034.8	4760.1	4531.5	5487.6	18068.7

Sursa: Raportul privind activitatea ANRE în anul 2022

Creșterea esențială a tarifelor, pe fundalul unor probleme semnificative de eficiență energetică a părții preponderente a fondului locativ, a determinat creșterea gradului de vulnerabilitate a populației, reducând esențial capacitatea de plată a consumatorilor.

Până la sfârșitul anului 2021, 60% din populație era clasificată ca fiind cu vulnerabilitate înaltă la impactul prețului energiei, necesitând subvenții guvernamentale. În anul 2022, a fost constatat că peste 90% din populație corespunde criteriilor de vulnerabilitate ridicată, ca efect al creșterii prețurilor la energie. Drept răspuns, autoritățile publice centrale au introdus un program amplu de subvenții pe perioada sezonului de încălzire, care reprezintă o povară pentru bugetul de stat.

Conform datelor Ministerului Muncii și Protecției Sociale², pentru perioada rece a anului 2022-2023 până la finele lunii aprilie 2023, au fost achitate compensații în valoare de circa 3.5 miliarde

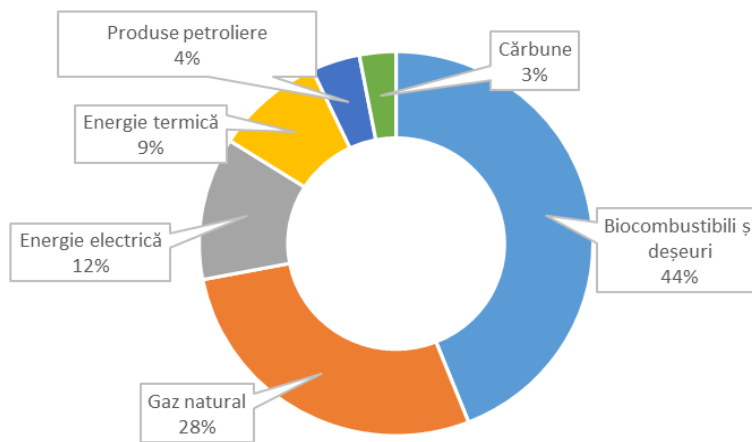
² <https://social.gov.md/comunicare/comunicate/programul-de-compensatii-ajutor-la-contor-rezultate-si-perspectivile-de-imbunatatire-pentru-sezonul-urmator/>

lei, în condițiile în care circa 80% dintre consumatorii casnici au fost încadrați în categoria cu cel mai înalt grad de vulnerabilitate energetică.

Gazele naturale, ca resursă energetică în totalitate importată în Republica Moldova și utilizată pe larg în economie, influențează direct evoluțiile prețurilor la energia electrică și energia termică. Aceste trei resurse energetice împreună au reprezentat în anul 2021 aproape jumătate din consumul final energetic al populației (sectorul rezidențial) din Moldova. În același an, ponderea gazului natural în coșul acestor trei resurse energetice a fost de 58% sau 28.4% din toate resursele energetice consumate de populație (figura nr.1).

Începând cu anul 2016, ponderea gazului natural în consumul final energetic al populației a cunoscut o creștere semnificativă, de la 18.8% în 2016, până la 28.4% în 2021. Această creștere poate fi explicată atât prin nivelul accesului locuințelor la alimentarea cu gaze – 90.7% în 2021, a creșterii suprafețelor locuințelor în Moldova cu 8.4% în perioada anilor 2017-2021³, cât și descreșterea treptată a prețului mediu de furnizare a gazelor naturale până în anul 2020 – de la 5.97 lei/m³ în 2017, la 4.53 lei/m³ în 2020⁴.

Figura 1. Structura consumului de energie în sectorul rezidențial, a.2021

Sursa: Banca de date BNS (<https://statbank.statistica.md>)

În perioada 2010-2021, consumul final energetic în sectorul rezidențial a demonstrat o creștere de 19.8%. O contribuție aparte la această creștere au avut gazele naturale, consumul cărora a crescut în această perioadă cu 32.3%, comparativ cu creșterea consumului de biocombustibili și deșeuri – 21.6% și al energiei electrice – 21.5%.

O mare parte din fondul de locuințe al țării este caracterizat de un nivel scăzut al eficienței energetice, cu o rată redusă de renovare a vechilor clădiri din fondul locativ național. Conform datelor Ministerului Energiei, peste 70% din blocurile locative au un nivel scăzut de eficiență energetică. Aceasta impune o regândire a politicilor orientate spre sporirea eficienței energetice.

Potrivit datelor colectate în cadrul exercițiului de elaborare a proiectului Strategiei sectoriale pe termen lung pentru renovarea fondului imobiliar național (mai 2020), realizat cu suportul Uniunii Europene, potențialul de reducere a consumului final de energie în clădirile rezidențiale este de aproximativ 45%, în cazul aplicării unui pachet de măsuri încadrate convențional într-un nivel mediu de renovare a clădirilor, ce țin de izolarea termică a pereților exteriori, acoperiș, subsol etc., înlocuirea ferestrelor și ușilor neeficiente energetic cu cele performante, măsuri de reglare a consumului de energie termică și îmbunătățirea sistemului de iluminat. Potrivit datelor prezentate în studiu, necesarul de investiții pentru scenariul “teoretic” de renovare medie a întregului fond al clădirilor rezidențiale ar putea fi estimat la 11.4 miliarde Euro. Chiar dacă studiul menționează că aceste cifre sunt doar indicative, care se referă la o medie a fondului de clădiri, dacă ar fi acordată prioritate investițiilor pentru renovarea clădirilor vechi cu performanță energetică scăzută, atunci

³ Biroul Național de Statistică a Republicii Moldova, Raportul ”STATISTICA TERITORIALĂ”, ediția 2022

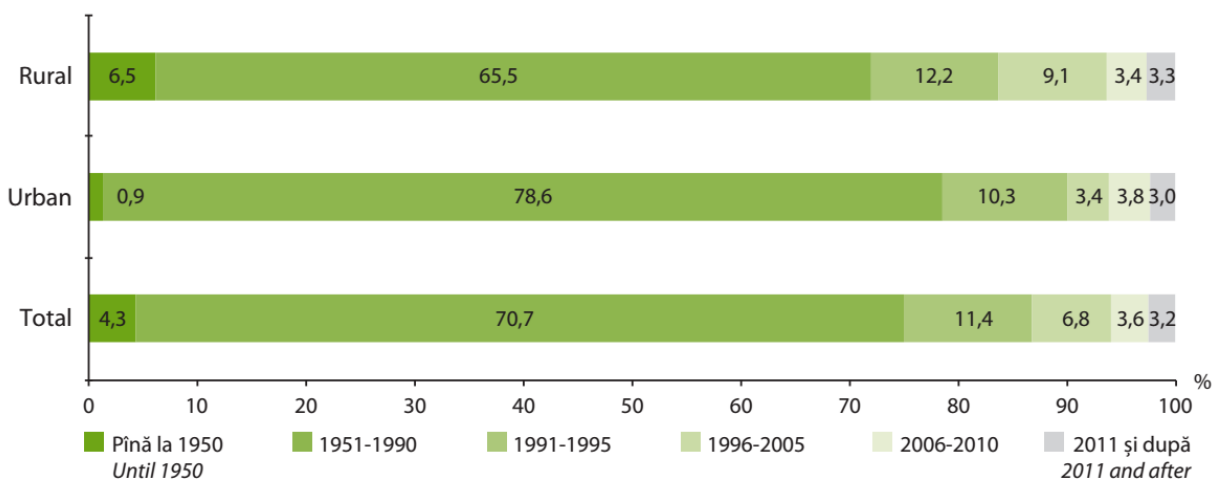
⁴ Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, Raport privind activitatea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică în anul 2021

perioadele de rambursare vor fi mai mici decât mediile calculate. De exemplu, datele arată că perioadele simple de recuperare a investițiilor în blocurile locative multietajate conectate la sistemele de alimentare centralizată cu energie termică sunt cele mai mici, urmate de blocurile locative multietajate în care este utilizat gazul natural în calitate de combustibil principal. De asemenea, studiul arată că perioadele de recuperare a investițiilor pentru renovare medie sunt aproape egale cu perioadele de rambursare a renovării simple. Astfel, autorii studiului sugerează că proprietarii locuințelor pot ezita în luarea deciziei de a investi în renovări medii sau profunde, deoarece acestea sunt mai complicate din punct de vedere tehnic. În absența suficientei conștientizări, informații, sfaturi tehnice specializate și soluții tehnologice fiabile oferite de piață, renovarea medie sau profundă poate fi considerată complexă și riscantă de către proprietari sau gestionari. Măsurile politice ar trebui să vizeze reducerea acestor bariere și să promoveze direct renovarea medie și profundă, sau punerea lor în aplicare în etape (renovare etapizată, de la simplă la profundă).

Îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor rezidențiale este metoda cea mai sustenabilă pentru diminuarea impactului prețurilor și tarifelor mari la energie asupra populației. Facilitarea acestui proces poate fi realizată prin operaționalizarea unui mecanism atractiv de finanțare a măsurilor de renovare și îmbunătățire a eficienței energetice a locuințelor.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

Sectorul locuințelor este compus din case de locuit unifamiliale și clădiri de locuit cu mai multe apartamente. Sectorul locuințelor în RM este vechi, și din cauza lipsei de mentenanță și reconstrucției capitale el se află în stare deplorabilă. Analiza anilor de construcție a locuințelor arată că din totalul locuințelor înregistrate la 01.04.2022 aproximativ 75% din clădiri au fost date în exploatare până anul 1990.

Figura 2. Structura locuințelor după anul de construcție, pe medii de reședință

Sursa: Biroul Național de Statistică, Publicația „Consumul de energie în gospodăriile casnice”, ediția 2022

Vârsta mare a clădirilor, împreună cu lipsa întreținerii corespunzătoare indică potențialul semnificativ de sporire a performanței energetice.

Principala cauză a lipsei investițiilor în renovarea și întreținerea fondului locativ vechi este lipsa mecanismelor atractive de finanțare a măsurilor de îmbunătățire a eficienței energetice în clădirile rezidențiale.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

Evoluția problemei fără intervenție este descrisă în capitolul 1, litera b) (Descrierea problemei).

Drept consecință a neimplementării intervenției preconizate a statului, nivelul eficienței energetice al clădirilor rezidențiale se va menține redus și va avea ca efect:

- creșterea consumului de resurse energetice pe fundalul extinderii sectorului rezidențial;
- creșterea presiunii pe costurile pentru resursele energetice ale populației și, respectiv, cu efect sinergic nefast pe rezultatele economiei naționale;

- menținerea unui nivel înalt al emisiilor poluante în sol, aer și apă și neasigurarea decarbonizării economiei;
- degradarea sectorului rezidențial;
- devalorizarea sectorului imobiliar.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

În scopul armonizării legislației Republicii Moldova în domeniul energetic la acquis-ul comunitar, a fost adoptată în Legea nr.139 din 17 iulie 2018 (Legea 139/2018) cu privire la eficiența energetică, prin care a fost transpusă Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică, în varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. D/2015/08/MC-EnC.

Legea 139/2018 cu privire la eficiența energetică are ca scop crearea premiselor pentru stabilirea obiectivelor naționale de eficiență energetică pentru diferite orizonturi de timp, în corespundere cu angajamentele Republicii Moldova, crearea cadrului juridic necesar pentru promovarea principiului „eficiența energetică înainte de toate”, îmbunătățirea eficienței energetice prin realizarea măsurilor incluse în Planul național integrat privind energia și clima, dezvoltarea pieței serviciilor energetice, precum și depășirea deficiențelor pieței energiei care împiedică creșterea eficienței în aprovizionarea cu energie și utilizarea acesteia

La 12 mai 2023 a fost adoptat proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.139 din 19.07.2018 cu privire la eficiența energetică, întru consolidarea cadrului juridic național prin transpunerea în legislație a Directivei (UE) 2018/2002 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 de modificare a Directivei 2012/27/UE privind eficiența energetică.

Unul din elementele modificate în Legea nr. 139/2018 ține de ajustarea prevederilor ce țin de schema de obligații în domeniul eficienței energetice. Prin această lege, adițional operatorilor sistemelor de distribuție a energiei electrice, operatorilor sistemelor de distribuție a gazelor naturale, importatorilor de produse petroliere, sunt desemnate părțile obligate noi - furnizorii de energie termică pentru încălzire și/sau prepararea apei calde menajere, și/sau răcire.

De asemenea, în lege a fost introdusă obligația privind economiile de energie, prin care autoritățile publice centrale urmează să întreprindă eforturile necesare pentru generarea unor economii noi de energie finală echivalente cu minimum 0,8% din valoarea medie a consumului final de energie între 1 ianuarie 2019 și 1 ianuarie 2022. Perioada de calcul pentru obținerea cantității totale cumulate a economiilor de energie este 1 ianuarie 2024 – 31 decembrie 2030.

Conform art. 7¹ alin. (5) din Legea 139/2018, Guvernul, la propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, stabilește modul în care obținerea cantității totale cumulate a economiilor de energie va fi asigurată – prin intermediul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, al măsurilor de politică în domeniul eficienței energetice sau prin combinarea acestora.

Totodată, în conformitate cu art. 8 alin. (7) din Legea 139/2018, autoritățile publice centrale au obligația elaborării Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice (SOEE), în care să indice, pentru următorii 3 ani, lista părților obligate și cantitatea totală a economiilor de energie ce trebuie realizate, în special prin implementarea proiectelor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie în cadrul clădirilor din sectorul rezidențial.

SOEE prevede că părțile obligate contribuie financiar la realizarea anuală de noi economii de energie la consumatorul final în raport cu volumul total anual al vânzărilor de energie către consumatorii finali, calculat ca medie pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022. La elaborarea Programului se va ține cont inclusiv de mărimea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată.

Elaborarea proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Metodologiei pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate și a proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, propuse de prezenta Analiză a impactului, reiese din prevederile art.

8 alin. (7) din Legea cu privire la eficiența energetică nr. 139/2018, care stabilește obligațiunea pentru organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei de a elabora, cu asistența instituției publice de suport, Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, în care să indice, pentru următorii 3 ani, lista părților obligate și cantitatea totală a economiilor de energie ce trebuie realizate, în special prin implementarea proiectelor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie în cadrul clădirilor din sectorul rezidențial, precum și mărimea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată, iar alin. (9) prevede că mărimea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată se stabilește în conformitate cu metodologia pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate, aprobată de Guvern, pe bază de criterii obiective, transparente și nediscriminatorii, reieșind din cheltuielile totale necesare pentru realizare, în perioada respectivă, a măsurilor de eficiență energetică și din ponderea economiilor de energie cu care trebuie să contribuie fiecare parte obligată.

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

Metodologia pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate are scopul de creare a mecanismului unic de determinare a contribuțiilor anuale, care urmează a fi achitate de părțile obligate pentru implementarea măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie în scopul realizării în fiecare an a noi economii de energie pe durata Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică în conformitate cu art. 8 din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică.

Metodologia urmează să stabilească:

- 1) Modul de determinare a contribuțiilor totale anuale ale părților obligate echivalente cu totalul cheltuielilor necesare pentru realizare, pe durata Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, a măsurilor de eficiență energetică în scopul realizării noilor economii anuale de energie stabilite în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică;
- 2) Modul de determinare a ponderii economiilor de energie cu care trebuie să contribuie fiecare parte obligată pentru realizarea cantității totale anuale a economiilor de energie pe durata Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică;
- 3) Modul de determinare a mărimii contribuțiilor financiare anuale ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată necesare pentru realizarea economiilor atribuite în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice prin implementarea măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie conform Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice:
  - (a) prin stabilirea unei sume anuale ce urmează a fi transferată de fiecare parte obligată sau
  - (b) prin stabilirea unei plăți fixe, pe unitate de energie sau de volum distribuit, furnizat și/sau comercializat.

Metodologia urmează a fi aplicată de către organul central de specialitate al administrației în domeniul energiei și instituția publică de suport în procesul de elaborare a Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice.

Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice are scopul de a contribui la obținerea cantității totale cumulate a economiilor de energie, determinate în conformitate cu art. 7¹ alin. (1) al Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, prin realizarea anuală de noi economii de energie la consumatorul final. Cantitatea totală anuală a economiilor de energie, la care trebuie să contribuie toate părțile obligate pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, va fi realizată prin implementarea proiectelor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie în cadrul clădirilor din sectorul rezidențial. La elaborarea proiectelor se va ține cont de necesitatea atenuării sărăciei

energetice, asigurând că o parte din măsurile de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie, finanțate din mijloacele financiare mobilizate în cadrul Programului SOEE, vor fi implementate în gospodăriile vulnerabile, inclusiv în cele aflate în situație de sărăcie energetică, și, după caz, în cele atribuite la locuințe sociale. În conformitate cu art. 8. alin. (7) al Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice prin intermediul Programului SOEE va fi egală cu 3 ani.

Programul SOEE urmează să stabilească:

- a) obiectivul privind cantitatea totală cumulată a economiilor de energie ce vor fi realizate pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice în clădirile din sectorul rezidențial;
- b) obiectivul anual privind realizarea a noi economii de energie pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice în clădirile din sectorul rezidențial;
- c) lista părților obligate;
- d) cantitatea economiilor de energie la a căror realizare trebuie să contribuie fiecare parte obligată;
- e) măsurile de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie ce urmează a fi întreprinse pentru realizarea economiilor de energie;
- f) cheltuielile specifice medii estimate pentru realizarea 1 ktep economii de energie, prin implementarea măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie, în fiecare an calendaristic pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice;
- g) contribuțiile totale anuale ale părților obligate echivalente cu totalul cheltuielilor necesare pe durata Programului privind SOEE pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică în scopul realizării a noi economii anuale de energie stabilite în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică;
- h) mărimea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată;
- i) instituțiile și programele de finanțare prin intermediul cărora se va asigura valorificarea resurselor financiare colectate;
- j) calendarul aproximativ al transferurilor către instituția publică de suport de către fiecare parte obligată.

Finanțarea activităților prevăzute conform Programului SOEE se va efectua din contul și în limitele resurselor financiare colectate în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, inclusiv din contul asistenței financiare externe sub formă de granturi și donații.

3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție

Deși art. 7¹ alin. (5) din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică stabilește câteva modalități pentru asigurarea cantității totale cumulate a economiilor de energie, determinate în conformitate cu prevederile alin. (1) al aceluiași articol, lipsa unui mecanism de stimulare a economiilor de energie în sectorul rezidențial, care este responsabil de circa 50% din consumul final de energie în țară, va face imposibilă atingerea obiectivului privind economiile anuale noi de energie și va perpetua problema ineficienței clădirilor rezidențiale, cu toate consecințele economice și sociale la nivel național.

În cazul deciziei de utilizare a schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, dar, în lipsa metodologiei respective, opțiunea „a nu face nimic” presupune lipsa unui mecanism unic de determinare a contribuțiilor anuale, ce urmează a fi achitate de părțile obligate, pe bază de criterii obiective, transparente și nediscriminatorii, reieșind din cheltuielile totale necesare pentru realizare, în perioada respectivă, a măsurilor de eficiență energetică și din ponderea economiilor de energie cu care trebuie să contribuie fiecare parte obligată.

Elaborarea și aprobarea Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice în lipsa metodologiei pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate ar putea impune obligații de eficiență energetică într-un mod neobiectiv, netransparent, și discriminatoriu părților obligate.

Această opțiune este considerată a nu fi oportună și recomandată.

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea ținesc cauzele problemei, cu indicarea inovațiilor și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate

Scopul metodologiei pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate constă în crearea mecanismului unic de determinare a contribuțiilor anuale, care urmează a fi achitate de părțile obligate pentru implementarea măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie în scopul realizării în fiecare an a noi economii de energie pe durata Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice (în continuare – *Programul privind SOEE*), în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică în conformitate cu art. 8 din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică.

Proiectul stabilește succesiunea și pașii detaliați privind:

Determinarea contribuțiilor totale anuale ale părților obligate echivalente cu totalul cheltuielilor necesare pentru realizarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice

Contribuțiile totale anuale ale părților obligate echivalente cu totalul cheltuielilor necesare pe durata Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică în scopul realizării noilor economii anuale de energie se determină în baza produsului cantității totale anuale a economiilor de energie la care trebuie să contribuie toate părțile obligate pe durata Programului și cheltuielile specifice medii, estimate pentru realizarea 1 ktep economii de energie prin implementarea măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie:

$$CT_{an,t}^{SOEE} = EcT_{an}^{ktep} \times c_{s,t}^{\frac{lei}{ktep}} \times nR - GD_t^{SOEE}$$

unde:

t - anul calendaristic de aplicabilitate a Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice;

EcT_{an}^{ktep} - cantitatea totală anuală a economiilor noi de energie la care trebuie să contribuie toate părțile obligate pe durata Programului urmează a fi determinate de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, cu asistența instituției publice de suport, reieșind din cantitatea totală cumulată a economiilor de energie ce trebuie realizate în cadrul obligațiilor privind economiile de energie, în conformitate cu art. 7¹ alin. (5) și art. 8 din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, exprimată în mii tone echivalent petrol (ktep);

$c_{s,t}^{\frac{lei}{ktep}}$ - cheltuielile specifice medii, sunt determinate de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, cu asistența instituției publice de suport în baza informațiilor acumulate din implementarea măsurilor similare, din rapoarte de audit, studii, etc., și actualizate la nivelul costurilor la zi;

GD_t^{SOEE} – valoarea resurselor financiare din surse externe, sub formă de donații sau granturi în calitate de contribuții financiare pentru totalul cheltuielilor necesare pentru măsurile de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie ce urmează a fi întreprinse în scopul realizării noilor economii anuale de energie stabilite în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică, în lei;

nR – ponderea componentei cheltuielilor nerambursabile stabilită în condițiile de finanțare ale proiectelor, în %.

Determinarea cantității economiilor de energie la care trebuie să contribuie fiecare parte obligată

Cantitatea economiilor noi anuale de energie, la a căror realizare trebuie să contribuie fiecare parte obligată pentru realizarea cantității totale anuale a economiilor de energie, se determină reieșind din ponderea luată în calcul a valorilor medii pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022 a consumului final de energie electrică, gaze naturale, produse petroliere sau energie termică

în consumul final cumulativ de energie electrică, gaze naturale, produse petroliere și energie termică, din cantitatea totală anuală a economiilor de energie la care trebuie să contribuie toate părțile obligate pe durata Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice și din ponderea luată în calcul a valorilor medii pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022 a volumului anual al vânzărilor de energie către consumatorii finali a fiecărei părți obligate în volumul total anual al vânzărilor de energie către consumatorii finali, în conformitate cu următoarele formule:

Pentru părțile obligate din sectorul electroenergetic:

$$EC_{an}^{EL,i} = P_{CFE}^{EL} \times EC_{an}^{ktep} \times \frac{V_{2019-2021}^{EL,i}}{V_{2019-2021}^{EL,tot}}$$

Pentru părțile obligate din sectorul gazelor naturale:

$$EC_{an}^{GN,i} = P_{CFE}^{GN} \times EC_{an}^{ktep} \times \frac{V_{2019-2021}^{GN,i}}{V_{2019-2021}^{GN,tot}}$$

Pentru părțile obligate din sectorul produselor petroliere:

$$EC_{an}^{PP,i} = P_{CFE}^{PP} \times EC_{an}^{ktep} \times \frac{V_{2019-2021}^{PP,i}}{V_{2019-2021}^{PP,tot}}$$

Pentru părțile obligate din sectorul energiei termice:

$$EC_{an}^{ET,i} = P_{CFE}^{ET} \times EC_{an}^{ktep} \times \frac{V_{2019-2021}^{ET,i}}{V_{2019-2021}^{ET,tot}}$$

unde:

$EC_{an}^{EL,i}$, $EC_{an}^{GN,i}$, $EC_{an}^{PP,i}$, EC_{an}^{ET} - cantitatea anuală a economiilor noi de energie, la a căror realizare trebuie să contribuie respectiv operatorul „i” al sistemului de distribuție a energiei electrice, operatorul „i” al sistemului de distribuție a gazelor naturale, importatorul „i” de produse petroliere și furnizorul „i” de energie termică pentru încălzire și/sau prepararea apei calde menajere, și/sau răcire, în ktep;

$V_{2019-2021}^{EL,i}$, $V_{2019-2021}^{GN,i}$, $V_{2019-2021}^{PP,i}$, $V_{2019-2021}^{ET,i}$ - volumul anual al energiei electrice distribuite de operatorul „i” al sistemului de distribuție a energiei electrice, operatorul „i” al sistemului de distribuție a gazelor naturale, importatorul „i” de produse petroliere și furnizorul „i” de energie termică pentru încălzire și/sau prepararea apei calde menajere, și/sau răcire, calculat ca valoare medie pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022, în unități naturale – kWh, m³, tone sau Gcal, respectiv;

$V_{2019-2021}^{EL,tot}$, $V_{2019-2021}^{GN,tot}$, $V_{2019-2021}^{PP,tot}$, $V_{2019-2021}^{ET,tot}$ - volumul total anual al energiei electrice distribuite, al gazelor naturale distribuite, al produselor petroliere principale și al gazului lichefiat comercializate de toți importatorii de produse petroliere, al energiei termice furnizate de toți furnizorii de energie termică pentru încălzire și/sau prepararea apei calde menajere, și/sau răcire, calculat ca valoare medie pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022, în unități naturale – kWh, m³, tone sau Gcal, respectiv;

P_{CFE}^{EL} , P_{CFE}^{GN} , P_{CFE}^{PP} , P_{CFE}^{ET} - ponderea luată în calcul a valorilor medii pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022 a consumului final de energie electrică, gaze naturale, produse petroliere sau energie termică în consumul final cumulativ de energie electrică, gaze naturale, produse petroliere și energie termică, %. Această pondere se determină în conformitate cu următoarele formule:

$$P_{CFE}^{EL} = \frac{CFE_{2019-2021}^{EL}}{CFE_{2019-2021}^{EL} + CFE_{2019-2021}^{GN} + CFE_{2019-2021}^{PP} + CFE_{2019-2021}^{ET}} \times 100;$$

$$P_{CFE}^{GN} = \frac{CFE_{2019-2021}^{GN}}{CFE_{2019-2021}^{EL} + CFE_{2019-2021}^{GN} + CFE_{2019-2021}^{PP} + CFE_{2019-2021}^{ET}} \times 100;$$

$$P_{CFE}^{PP} = \frac{CFE_{2019-2021}^{PP}}{CFE_{2019-2021}^{EL} + CFE_{2019-2021}^{GN} + CFE_{2019-2021}^{PP} + CFE_{2019-2021}^{ET}} \times 100;$$

$$P_{CFE}^{ET} = \frac{CFE_{2019-2021}^{ET}}{CFE_{2019-2021}^{EL} + CFE_{2019-2021}^{GN} + CFE_{2019-2021}^{PP} + CFE_{2019-2021}^{ET}} \times 100;$$

unde:

$CFE_{2019-2021}^{EL}$, $CFE_{2019-2021}^{GN}$, $CFE_{2019-2021}^{PP}$, $CFE_{2019-2021}^{ET}$ - consumul final respectiv de energie electrică, de gaze naturale, de produse petroliere și de energie termică calculat ca valoare medie pentru

perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022, în baza datelor publicate de către Biroul Național de Statistică în Balanța Energetică a Republicii Moldova, în ktep.

Determinarea mărimii contribuțiilor, prin stabilirea unei sume anuale ce urmează a fi transferată de fiecare parte obligată

Contribuțiile anuale, care urmează a fi achitate de fiecare parte obligată în anul calendaristic „t”, prin stabilirea unei sume anuale ce urmează a fi transferată de fiecare parte obligată, se determină ca produsul contribuțiilor totale anuale ale părților obligate echivalente cu totalul cheltuielilor necesare pe durata Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică în scopul realizării noilor economii anuale de energie, a ponderii luată în calcul a valorilor medii pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022 a consumului final de energie electrică, gaze naturale, produse petroliere sau energie termică în consumul final cumulativ de energie electrică, gaze naturale, produse petroliere și energie termică și a ponderii luată în calcul a valorilor medii pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022 a volumului anual al vânzărilor de energie către consumatorii finali a fiecărei părți obligate în volumul total anual al vânzărilor de energie către consumatorii finali, în conformitate cu următoarele formule:

Pentru părțile obligate din sectorul electroenergetic:

$$Con_{an,t}^{EL,i} = CT_{an,t}^{SOEE} \times P_{CFE}^{EL} \times \frac{V_{2019-2021}^{EL,i}}{V_{2019-2021}^{EL,tot}}$$

Pentru părțile obligate din sectorul gazelor naturale:

$$Con_{an,t}^{GN,i} = CT_{an,t}^{SOEE} \times P_{CFE}^{GN} \times \frac{V_{2019-2021}^{GN,i}}{V_{2019-2021}^{GN,tot}}$$

Pentru părțile obligate din sectorul produselor petroliere:

$$Con_{an,t}^{PP,i} = CT_{an,t}^{SOEE} \times P_{CFE}^{PP} \times \frac{V_{2019-2021}^{PP,i}}{V_{2019-2021}^{PP,tot}}$$

Pentru părțile obligate din sectorul energiei termice:

$$Con_{an,t}^{ET,i} = CT_{an,t}^{SOEE} \times P_{CFE}^{ET} \times \frac{V_{2019-2021}^{ET,i}}{V_{2019-2021}^{ET,tot}}$$

unde:

$Con_{an}^{EL,i}$, $Con_{an}^{GN,i}$, $Con_{an}^{PP,i}$, $Con_{an}^{ET,i}$ – mărimea contribuției financiare anuale, care urmează a fi achitată de operatorul „i” al sistemului de distribuție a energiei electrice, operatorul „i” al sistemului de distribuție a gazelor naturale, importatorul „i” de produse petroliere, furnizorul „i” de energie termică pentru încălzire și/sau prepararea apei calde menajere, și/sau răcire, în lei.

Determinarea mărimii contribuțiilor, prin stabilirea unei plăți fixe, pe unitate de energie sau de volum distribuit, furnizat și/sau comercializat

Contribuțiile anuale, care urmează a fi achitate de fiecare parte obligată, prin stabilirea unei plăți fixe în anul calendaristic „t”, pe unitate de energie sau de volum distribuit, furnizat și/sau comercializat, se determină ca produs al contribuțiilor totale anuale ale părților obligate echivalente cu totalul cheltuielilor necesare pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică pe durata Programului privind SOEE și ponderea luată în calcul a valorilor medii pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022 a consumului final de energie electrică, gaze naturale, produse petroliere sau energie termică în consumul final cumulativ de energie electrică, gaze naturale, produse petroliere și energie termică, din cantitatea totală anuală a economiilor noi de energie la care trebuie să contribuie toate părțile obligate pe durata Programului, raportat la volumul total distribuit, furnizat și/sau comercializat al de energiei electrice, gaze naturale, produse petroliere sau energie termică, calculat ca valoare medie pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022, în conformitate cu următoarele formule:

Pentru părțile obligate din sectorul electroenergetic:

$$PF_{lei/kWh}^{EL,t} = \frac{CT_{an,t}^{SOEE} \times P_{CFE}^{EL}}{V_{2019-2021}^{EL,tot}}$$

Pentru părțile obligate din sectorul gazelor naturale:

$$PF_{lei/m^3}^{GN,t} = \frac{CT_{an,t}^{SOEE} \times P_{CFE}^{GN}}{V_{2019-2021}^{GN,tot}}$$

Pentru părțile obligate din sectorul produselor petroliere (importatorii de produse petroliere), plata fixă în anul calendaristic „t”, în lei/litru de produse petroliere comercializate de importatorii de produse petroliere, care

Pentru părțile obligate din sectorul energiei termice:

$$PF_{lei/Gcal}^{ET,t} = \frac{CT_{an,t}^{SOEE} \times P_{CFE}^{ET}}{V_{2019-2021}^{ET,tot}}$$

se stabilește diferențiat pentru benzină, motorină și gazul lichefiat:

$$PF_{litru}^B = \frac{CT_{an,t}^{SOEE} \times P_{CFE}^{PP} \times P_{V_{2019-2021}^{PP,tot}}^B}{V_{2019-2021}^B} \div K_B$$

$$PF_{litru}^M = \frac{CT_{an,t}^{SOEE} \times P_{CFE}^{PP} \times P_{V_{2019-2021}^{PP,tot}}^M}{V_{2019-2021}^M} \div K_M$$

$$PF_{litru}^{GPL} = \frac{CT_{an,t}^{SOEE} \times P_{CFE}^{PP} \times P_{V_{2019-2021}^{PP,tot}}^{GPL}}{V_{2019-2021}^{GPL}} \div K_{GPL}$$

unde:

PF_{kWh}^{EL} , $PF_{m^3}^{GN}$, PF_{Gcal}^{ET} – plata fixă în anul calendaristic „t”, respectiv în lei/kWh de energie electrică distribuită de operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice, în lei/m³ de gaze naturale distribuite de operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale, în lei/Gcal de energie termică furnizată de furnizorii de energie termică pentru încălzire și/sau prepararea apei calde menajere, și/sau răcire;

PF_{litru}^B , PF_{litru}^M , PF_{litru}^{GPL} – plata fixă în anul calendaristic „t”, în lei/litru de benzină, motorină și gazul lichefiat comercializat de importatorii de produse petroliere, în raport cu densitatea medie a fiecărui produs petrolier menționat;

K_B – densitatea medie pentru benzină - 1319 litri/tonă; K_M – densitatea medie pentru motorină - 1183 litri/tonă și

K_{GPL} – densitatea medie pentru gazul lichefiat - 1773 litri/tonă.

$P_{V_{2019-2021}^{PP,tot}}^B$, $P_{V_{2019-2021}^{PP,tot}}^M$, $P_{V_{2019-2021}^{PP,tot}}^{GPL}$ – ponderea respectiv a benzinei, motorinei și gazului lichefiat în volumul total anual respectiv al benzinei, motorinei și al gazului lichefiat comercializate de toți importatorii de produse petroliere, calculat ca valoare medie pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022, tone;

$V_{2019-2021}^B$, $V_{2019-2021}^M$, $V_{2019-2021}^{GPL}$ - volumul total anual al benzinei, motorinei și al gazului lichefiat comercializate de toți importatorii de produse petroliere, calculat ca valoare medie pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022, în unități naturale tone;

Conform proiectului Metodologiei, mărimea contribuțiilor, ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată, va stabilită doar în unul din modurile prezentate în proiectul metodologiei: (a) prin stabilirea unei sume anuale ce urmează a fi transferată de fiecare parte obligată sau (b) prin stabilirea unei plăți fixe, pe unitate de energie sau de volum distribuit, furnizat și/sau comercializat.

În baza prevederilor de mai sus se propune stabilirea mărimii contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată în cadrul programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice. Astfel, se propune stabilirea mărimii contribuțiilor, prin stabilirea unei plăți fixe, pe unitate de energie sau de volum distribuit, furnizat și/sau comercializat. Acest mod de stabilire va permite colectarea contribuțiilor raportate la volumul de facto distribuit, furnizat și/sau comercializat, astfel evitând obligații excesive pentru părțile obligate sau acumularea de venituri nejustificate de către părțile obligate în cazul devierii volumelor de facto distribuite, furnizate și/sau comercializate de la valorile estimate.

Mărimea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată depinde în primul rând de cantitatea totală anuală a economiilor noi de energie la care trebuie să contribuie toate părțile obligate pe durata Programului, care urmează a fi determinată de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei. Această valoare se propune a fi stabilită într-un mod empiric, în mărime de 2 400 tone echivalent petrol. Această valoare constituie aproximativ 11% din 21 616 tone echivalent petrol – cantitatea totală a economiilor anuale noi de energie echivalente cu 0.8% din valoarea medie a consumului final de energie înregistrat între 1 ianuarie 2019 și 1 ianuarie 2022.

Cheltuielile specifice medii estimate pentru realizarea 1 ktep economii de energie, prin implementarea măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie, în fiecare an calendaristic pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice se propune a fi determinate în baza:

- Datelor privind investițiile estimative totale (mil. Euro) pentru renovarea suprafeței totale a locuințelor unifamiliale și a blocurilor locative multietajate și economiile de energie (termică și electrică) estimate (ktep) de la aplicarea măsurilor pentru renovare medie, prezentate în proiectul Strategiei pe termen lung pentru Mobilizarea Investițiilor în Scopul Renovării Fondului Național de Clădiri pentru perioada 2019-2030 în Republica Moldova, din mai 2020, elaborat de EXERGIA S.A., cu asistența Uniunii Europene în cadrul Inițiativei EU4Energy;
- Cursul de schimb MDL/EUR pentru luna mai 2020;
- Indicele agregat al preturilor în construcții mediu pentru anii 2020-2022 al Biroului Național de Statistică;
- Indicele prețurilor de consum mediu anual prognozat pentru anii 2023-2026, conform Cadrului bugetar pe termen mediu (2024-2026), (Anexa nr.1), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.408/2023.

Aceste cheltuieli sunt determinate separat pentru cel două tipuri de clădiri rezidențiale pentru fiecare an de implementare a programului și sunt următoarele:

Indicator	Unitate de măsură	Anul		
		2024	2025	2026
Cheltuielile specifice medii estimate pentru realizarea 1 ktep economii de energie (termică și electrică) de la aplicarea măsurilor pentru renovare medie				
Case de locuit unifamiliale	lei/ktep	414 734 972	435 471 721	457 245 307
Clădiri de locuit cu mai multe apartamente	lei/ktep	225 377 116	236 645 972	248 478 271

Valorile estimative ale contribuțiilor totale anuale echivalente cu totalul cheltuielilor necesare în anul calendaristic „t” pe durata Programului privind SOEE pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică în scopul realizării a noi economii anuale de energie stabilite în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică se propune a fi determinate, ținând cont de următoarele ipoteze:

- Prioritizarea investițiilor în clădirile de locuit cu mai multe apartamente prin asigurarea unei ponderi de cel puțin 75% a resurselor financiare colectate în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice a fi alocate pentru acoperirea cheltuielilor pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică în cadrul acestui tip de clădiri;
- Asigurarea unei ponderi de 70% a componentei cheltuielilor nerambursabile stabilită în condițiile de finanțare ale proiectelor;
- Cofinanțarea sub formă de granturi și donații din partea partenerilor de dezvoltare și/sau organizațiilor internaționale a totalului cheltuielilor necesare pe durata Programului privind SOEE în proporție de 50%.

Astfel, valorile estimative respective sunt determinate pentru fiecare an de implementare a programului și sunt următoarele:

Indicator	Anul		
	2024	2025	2026
Valorile estimative ale contribuțiilor totale anuale ale părților obligate, echivalente cu cheltuielile necesare în anul calendaristic „t” pe durata Programului privind SOEE pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică în scopul realizării a noi economii anuale de energie stabilite în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică, lei	229 081 927	240 536 024	252 562 825

Astfel, mărimea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată se propune a fi aplicată, prin stabilirea unei plăți fixe, pe unitate de energie sau de volum distribuit, furnizat și/sau

comercializat, aplicabilă pentru fiecare an calendaristic pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice și acestea sunt următoarele:

Indicator	Unitate de măsură	Anul		
		2024	2025	2026
Plata fixă în anul calendaristic „t”, în lei/kWh de energie electrică distribuită de operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice	lei/kWh	0.010	0.011	0.011
Plata fixă în anul calendaristic „t”, în lei/m ³ de gaze naturale distribuite de operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale	lei/m ³	0.087	0.091	0.096
Plata fixă în anul calendaristic „t”, în lei/litru de produse petroliere comercializate de importatorii de produse petroliere, stabilită diferențiat pentru:				
benzină	lei/litru	0.10	0.10	0.10
motorină	lei/litru	0.11	0.11	0.12
gaz lichefiat	lei/litru	0.07	0.07	0.08
Plata fixă în anul calendaristic „t”, în lei/Gcal de energie termică furnizată de furnizorii de energie termică pentru încălzire și/sau prepararea apei calde menajere, și/sau răcire	lei/Gcal	15.62	16.40	17.22

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

În conformitate cu art. 7¹ alin. (1) al Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, coroborate cu prevederile Art. II alin. (4) al Legii nr. 133/2023, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei determină, cu asistența instituției publice de suport, cantitatea totală cumulată a economiilor de energie ce trebuie realizate în perioada 1 ianuarie 2024 – 31 decembrie 2030. Adicional, în conformitate cu art. 7¹ alin. (5) al Legii nr. 139/2018, în urma determinării cantității totale cumulate a economiilor de energie, Guvernul, la propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, stabilește modul în care obținerea cantității totale cumulate a economiilor de energie va fi asigurată – prin intermediul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, al măsurilor de politică în domeniul eficienței energetice sau prin combinarea acestora.

În conformitate cu art. 8 alin. (7) al Legii nr. 139/2018, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei este obligat să elaboreze, cu asistența instituției publice de suport, Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, în care să indice, pentru următorii 3 ani, lista părților obligate și cantitatea totală a economiilor de energie ce trebuie realizate, ținând cont inclusiv de mărimea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată în conformitate cu alin. (6), asigurându-se faptul că nicio unitate de energie nu este considerată dublu.

În conformitate cu art. 8 alin. (9) al Legii nr. 139/2018, mărimea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată conform alin. (6) se stabilește în conformitate cu metodologia pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate, aprobată de Guvern, pe bază de criterii obiective, transparente și nediscriminatorii, reieșind din cheltuielile totale necesare pentru realizare, în perioada respectivă, a măsurilor de eficiență energetică și din ponderea economiilor de energie cu care trebuie să contribuie fiecare parte obligată.

Opțiunile alternative privind modul de calculare a contribuțiilor sunt prevăzute în alin. (6) și au fost incluse în proiectul actului în cauză.

4. Analiza impacturilor opțiunilor

a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

Lipsa unui mecanism de determinare a contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, va face imposibilă elaborarea și aprobarea Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, iar lipsa programului ar putea avea următoarele efecte sau consecințe nefavorabile:

- creșterea consumului de resurse energetice pe fundalul creșterii numărului de clădiri cu eficiență energetică redusă în cadrul sectorului rezidențial;
- creșterea presiunii pe costurile cu resursele energetice ale populației și, respectiv, cu efect sinergic nefast pe rezultatele economiei naționale;
- menținerea unui nivel înalt al emisiilor poluante în sol, aer și apă și neasigurarea decarbonizării economiei;
- menținerea accesului limitat la resurse financiare pentru implementarea măsurilor de creștere a eficienței energetice în sectorul rezidențial;
- întârzierea procesului de aderare la Uniunea Europeană.

Printre efectele pozitive ale stării actuale pot fi identificate doar lipsa unor costuri adiționale, ne semnificative de altfel, cu resursele energetice achiziționate de consumatorii finali.

b¹) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Elaborarea și aprobarea Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Metodologiei pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate, va asigura implementarea prevederilor art. 8 alin. (9) al Legii 139/2018 cu privire la eficiența energetică.

De asemenea, vor fi create premisele pentru posibilitatea determinării cantității economiilor de energie la a căror realizare trebuie să contribuie fiecare parte obligată și determinarea mărimii contribuțiilor financiare ce urmează a fi achitate anual de către fiecare parte obligată, ce reprezintă părți componente ale Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice.

Aprobarea Metodologiei pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate, permite stabilirea și aplicarea unui mecanism unic de calculare a contribuțiilor pentru fiecare parte obligată (operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice, operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale, importatorii de produse petroliere și furnizorii de energie termică pentru încălzire și/sau prepararea apei calde menajere, și/sau răcire), bazat pe criterii obiective, transparente și nediscriminatorii.

Astfel, conform principiilor aplicate în metodologie, cantitatea economiilor de energie la căror realizare trebuie să contribuie fiecare parte obligată variază în funcție de ponderea luată în calcul a valorilor medii pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022 a consumului final de energie electrică, gaze naturale, produse petroliere sau energie termică în consumul final cumulativ de energie electrică, gaze naturale, produse petroliere și energie termică.

În tabelul de mai jos, este prezentată ponderea produselor energetice în consumului final energetic, conform datelor statistice din Balanța Energetică a Republicii Moldova, calculat ca valoare medie pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022.

CFE, media 2019- 2021	Valoarea, ktep	Pondere
Consumul final de energie electrică	336	17%
Consumul final de gaze naturale	525	26%
Consumul final de produse petroliere	936	47%
Consumul final de energie termică	199	10%
Total consumul final de energie electrică, gaze naturale, produse petroliere și energie termică	1996	100%

La data elaborării prezentei AIR, în conformitate cu prevederile Legii 139/2018 cu privire la eficiența energetică, părți obligate cu obligații de a achita contribuții, necesare pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică, se numără 61 de întreprinderi, inclusiv: 2 operatori ai sistemelor de distribuție a energiei electrice, 19 operatori al sistemelor de distribuție a gazelor naturale, 26 importatori de produse petroliere (benzină, motorină și gaz lichefiat) și 11 furnizori de energie termică pentru încălzire și/sau prepararea apei calde menajere, și/sau răcire.

Metodologia pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate descrie doar formulele de calcul a contribuțiilor ce urmează achitate de părțile obligate. Valoarea contribuțiilor este dependentă de cantitatea totală anuală a economiilor de energie la care trebuie să contribuie toate părțile obligate pe durata Programului privind SOEE. Această cantitate urmează a fi determinată de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul

energeticii, cu asistența instituției publice de suport, reieșind din cantitatea totală cumulată a economiilor noi de energie ce trebuie realizate în cadrul obligațiilor privind economiile de energie, în conformitate cu art. 7¹ din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, măsurile de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie, și sectorul/sectoarele în care acestea vor fi implementate. Atât valoarea contribuțiilor, cât și obligația de achitare urmează a fi aprobate doar prin Programul pentru implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, care urmează a fi aprobat de Guvern.

Cu referire la impactul estimat asupra bugetului de stat și al bugetelor locale ținem, în tabelul de mai jos sunt prezentate datele estimative, calculate prin luarea în considerare a cheltuielilor aferente serviciilor energetice și comunale per tipuri de bugete (Sursa: <https://buget.mf.gov.md/ro>) precum și a prețurilor medii la resursele energetice, pentru perioada 2019-2021, pentru calculul impactului asupra prețurilor medii sau cu luarea în considerare a prețurilor la zi la resursele energetice, pentru calcularea impactului mediu pentru prețurile actuale. Totodată, suplimentar la datele prezentate în tabelul de mai sus cu privire la ponderea energiei electrice, a gazului natural, a energiei termice și a produselor petroliere în totalul consumului final de energie electrică, gaze naturale, produse petroliere și energie termică, la calcularea impacturilor pentru mixul de produse petroliere a fost calculată inclusiv ponderea medie a tipurilor de produse petroliere pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022, ceea ce a condus la obținerea următoarelor date:

Pondere medie a tipurilor de produse petroliere pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022:	Valoarea procentuală
benzină	19,62%
motorină	73,02%
gaz lichefiat	7,36%

Drept urmare, rezultatele calculelor fiind prezentate în tabelul de mai jos.

Indicator	Unitate de măsură	Anul			Plata medie	Preț mediu per resursă energetică 2019-2021	Impact mediu la prețurile medii 2019-2021	Impact mediu la prețurile la zi (23-08-2023)
		2024	2025	2026				
Plata fixă în anul calendaristic „t”, în lei/kWh de energie electrică distribuită de operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice	lei/kWh	0,01	0,011	0,011	0,0107	1,83	0,58%	0,42%
Plata fixă în anul calendaristic „t”, în lei/m ³ de gaze naturale distribuite de operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale	lei/m ³	0,087	0,091	0,096	0,0913	5,481	1,67%	0,55%
Plata fixă în anul calendaristic „t”, în lei/litru de produse petroliere comercializate de importatorii de produse petroliere, stabilită diferențiat pentru:					-		0,70%	0,47%
benzină	lei/litru	0,1	0,1	0,1		17,98	0,56%	0,38%
motorină	lei/litru	0,11	0,11	0,12		15,23	0,74%	0,49%
gaz lichefiat	lei/litru	0,07	0,07	0,08		10,31	0,71%	0,58%
Plata fixă în anul calendaristic „t”, în lei/Gcal de energie termică furnizată de furnizorii de energie termică pentru încălzire și/sau prepararea apei calde menajere, și/sau răcire	lei/Gcal	15,62	16,4	17,22	16,413 3	1338,67	1,23%	0,50%

Prin urmare, în baza acestor date a fost calculat impactul asupra bugetului local și al bugetului de stat, care este prezentat în tabelul de mai jos:

Cheltuieli aferente serviciilor energetice și comunale per tipuri de bugete	2019	2020	2021	Media 2019-2021
Cheltuielile totale ale Bugetului de Stat pentru servicii energetice si comunale, lei Sursa: https://buget.mf.gov.md/ro	258 058 000	227 863 000	230 228 000	238 716 333
Cheltuielile totale ale Bugetelor Locale pentru servicii energetice si comunale, lei Sursa: https://buget.mf.gov.md/ro	759 386 000	656 778 000	767 747 000	727 970 333

Tipul de impact	Valoarea impactului
Impact relativ mediu ponderat al plăților fixe din cadrul SOEE, raportat la prețurile medii 2019-2021	0,99%
Impact relativ mediu ponderat al plăților fixe din cadrul SOEE, raportat la prețurile la zi (23-08-2023)	0,49%
Impact financiar asupra bugetului de Stat raportat la prețurile medii 2019-2021, lei	2 361 462
Impact financiar asupra bugetului de stat raportat la prețurile la zi (23-08-2023), lei	1 159 425
Impact financiar asupra bugetului local raportat la prețurile medii 2019-2021, lei	7 201 326
Impact financiar asupra bugetului local raportat la prețurile la zi (23-08-2023), lei	3 535 690

Astfel, din tabelul de mai sus poate fi observat că atât impactul financiar asupra bugetului de stat cât și cel asupra bugetului local raportat la prețurile medii 2019-2021 este practic de două ori mai mare comparativ cu impactul financiar asupra bugetului de stat și bugetul local raportat la prețurile la zi. Această situație se explică prin faptul că în ultimii ani, în sectorul public au fost implementate mai multe măsuri de management energetic, inclusiv unele instituții au implementat careva proiecte de eficiență energetică care au contribuit la reducerea consumului de energie și resurse energetice. Totodată, criza energetică din ultima perioadă a creat o presiune suplimentară pe administratorii clădirilor din sectorul public în vederea reducerii cheltuielile pentru achitarea serviciilor energetice și comunale.

Cu referire la impactul financiar asupra bugetului local, ținem să menționăm că acesta urmează a fi și mai mic, decât cifrele prezentate în tabelul de mai sus, pe motiv că cheltuielile totale ale Bugetelor Locale pentru servicii energetice si comunale cuprind inclusiv cheltuielile pentru procurarea altor tipuri de resurse energetice (lemne, cărbune, biocombustibili pelete, brichete), care nu cad sub incidența schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, aceasta aplicându-se doar pentru energia electrică, energia termică furnizată de furnizorii de energie termică, gazele naturale și produsele petroliere.

Cu referire la estimarea costurilor suplimentare estimative ce urmează a fi suportate de diferite grupuri de consumatori au fost efectuate calcule inclusiv prin luarea în considerare a informațiilor disponibile în cadrul Rapoartelor de activitate ale Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică.

Rezultatele calculelor, fiind prezentate în tabelul de mai jos.

Energie electrică Inclusiv, mil kWh	3875	3866,1	4155,8	3965,63	0,0107	42 300,089
<i>Consumatori casnici din care:</i>	1663,2	1721,2	1818,7	1734,37		18 499,911
localități urbane	859,2	883,9	938,8	893,97		9 535,644
localități rurale	804	837,3	879,9	840,40		8 964,267
<i>Consumatori noncasnici</i>	2211,8	2144,9	2337,1	2231,27		23 800,178
<i>inclusiv instituțiilor bugetare</i>	287,3	261,8	295,8	281,63		3 004,060
Energie termică, inclusiv mii Gcal	1409,5	1391,52	1594,05	1465,02	16,41	24 045,916
consumatori casnici	1082,7	1084,59	1222,57	1129,95		18 546,301
instituții bugetare	200,2	185,27	228,29	204,59		3 357,949
Agenți economici	126,6	121,66	143,19	130,48		2 141,666
Gaze naturale, inclusiv , mil m3	1015,8	1046,2	1224,6	1095,53	0,0913	100 058,711
consumatori casnici	347,9	372,7	461,6	394,07		35 991,422
instituții publice	45,8	41,5	51,5	46,27		4 225,689
sectorul energetic	364,7	371,4	390,9	375,67		34 310,889
alți agenți economici	257,4	260,6	320,6	279,53		25 530,711

Prin urmare, din tabele de mai sus poate fi ușor observat că impactul cumulativ asupra sectorului public va constitui maxim 10 milioane de lei.

Astfel, proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Metodologiei pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate nu conține prevederi, care ar avea impact negativ asupra economiei Republicii Moldova sau ar prevedea careva cheltuieli suplimentare din bugetul de stat pentru implementarea acestuia, cu excepția celor estimate în tabelele de mai sus.

Prin aprobarea Metodologiei se vor realiza atingerea obiectivelor propuse, și anume, va fi stabilit:

- Modul de determinare a cheltuielilor totale anuale necesare pentru realizare, pe durata Programului privind SOEE, a măsurilor de eficiență energetică în scopul realizării noilor economii anuale de energie stabilite în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică;
- Modul de determinare a cantității economiilor de energie cu care trebuie să contribuie fiecare parte obligată pentru realizarea cantității totale anuale a economiilor de energie pe durata Programului privind SOEE, în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică;
- Modul de determinare a mărimii contribuțiilor financiare anuale ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată necesare pentru realizarea economiilor atribuite în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice prin implementarea măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie conform Programului privind SOEE:
  - (a) prin stabilirea unei sume anuale ce urmează a fi transferată de fiecare parte obligată sau
  - (b) prin stabilirea unei plăți fixe, pe unitate de energie sau de volum distribuit, furnizat și/sau comercializat.

Totodată, vor fi create premise ca organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei să pună în aplicare prevederile art. 8 al Legii 139/2018 cu privire la eficiența energetică, și anume schema de obligații în domeniul eficienței energetice, cu ulterioara elaborare a Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice.

În condițiile deciziei Guvernului privind utilizarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, conform art. 7¹ alin. (5) al Legii 139/2018, prin elaborarea și aprobarea Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, aceasta va avea impact asupra cheltuielilor publice, prin reducerea bugetului programelor de subvenții pe perioada sezonului de încălzire consumatorilor casnici vulnerabili. În condițiile existenței interesului deja exprimat al partenerilor de dezvoltare și a organizațiilor internaționale de cofinanțare sub formă de donații sau granturi în calitate de contribuții financiare pentru totalul cheltuielilor necesare pentru măsurile de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie ce urmează a fi întreprinse în scopul realizării noilor economii anuale de energie stabilite în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică, metodologia prevede excluderea acestor resurse financiare, ceea ce va micșora

corespunzător valorile contribuțiilor părților obligate, iar prin aceasta și a valorii prețului final al energiei electrice, gazelor naturale, benzinei, motorinei, a gazului lichefiat și a energiei termice.

Impunerea obligațiilor de eficiență energetică, chiar și în valori reduse din contul granturilor și donațiilor atrase, va avea efect dublu asupra consumatorilor finali. Pe de o parte, valorile contribuțiilor a fi achitate de părțile obligate vor fi reflectate în prețurile la resursele energetice respective comercializate consumatorilor finali. Pe de altă parte, măsurile de eficiență energetică ce vor fi implementate în sectorul rezidențial vor avea un efect de reducere cu până la 50% a consumului de energie în clădirile incluse în program, iar prin aceasta – un impact pozitiv semnificativ pe termen lung asupra facturilor populației beneficiare a programelor de finanțare respective. Mai mult, măsurile de eficiență energetică vor contribui la renovarea clădirilor respective, ceea ce va avea impact pozitiv asupra condițiilor de trai a locatarilor, dar și asupra valorii imobilelor reabilite.

Implementarea proiectelor de îmbunătățire a eficienței energetice în cadrul Programului privind SOEE au un impact pozitiv la nivelul întregii economii naționale. Reducerea facturilor la energie pentru populație crește nivelul disponibil pentru alte cheltuieli, bunuri și servicii. De asemenea, investițiile în reabilitarea energetică a clădirilor stimulează creșterea economică în sectorul construcțiilor, în industria producătoare a materialelor de construcții, în sectorul transporturilor și serviciilor, etc. Aceste procese stimulează piața muncii prin crearea de locuri de muncă. La fel, procesele investiționale în reabilitarea energetică a clădirilor, bazate pe strategii pe termen mediu și lung, cu un grad mare de previzibilitate, facilitează piața serviciilor energetice și activitatea companiilor de prestare a serviciilor în acest domeniu.

De asemenea, beneficii adiționale vor fi înregistrate din creșterea activității economice ca rezultat a investițiilor în reabilitarea energetică a clădirilor.

Mărimea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată, așa cum este propus a fi aplicată, prin stabilirea unei plăți fixe, pe unitate de energie sau de volum distribuit, furnizat și/sau comercializat va avea impact asupra tarifelor și prețurilor de comercializare a resurselor energetice respective. Activitățile de distribuție a energiei electrice și gazelor naturale, precum și cea de furnizare a energiei termice sunt reglementare din punct de vedere al tarifelor și prețurilor, care sunt stabilite de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. În același timp, activitatea de comercializare a produselor petroliere principale (benzină și motorină) este reglementată din punct de vedere al formării prețurilor la produsele respective de tip standard, în conformitate cu prevederile din Legea nr. 461/2001 privind piața produselor petroliere. În conformitate cu prevederile art. 8 alin. (9) din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, contribuțiile respective se includ în calculul tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și a gazelor naturale, al tarifului pentru furnizarea energiei termice și în prețul de comercializare a produselor petroliere.

Ceea ce ține de alte tipuri de produse petroliere principale non-standard, dar și activitatea de comercializare a gazului lichefiat, aceste activități nu sunt supuse reglementării din punct de vedere al prețurilor.

Cu toate acestea, ținând cont de faptul că prin prevederile art. 8 alin. (1) părți obligate sunt desemnați toți operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice, operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale, importatorii de produse petroliere și furnizorii de energie termică pentru încălzire și/sau prepararea apei calde menajere, și/sau răcire, iar mărimea plății fixe a fi stabilită este aceeași pentru fiecare categorie de operatori, furnizori și importatori respectivi, stabilirea acestor plăți nu va avea impact negativ asupra activității ultimilor, precum și nici nu vor avea careva impact disproporționat care poate distorsiona concurența.

b²) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Luând în considerare prevederile art. 8 alin. (9) al Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, care prevede expres necesitatea elaborării metodologiei pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligat, nu a fost analizată vreo opțiune alternativă.

În ceea ce ține de proiectul Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, în calitate de opțiune alternativă a fost analizată opțiunea stabilirii valorii

contribuțiilor anuale în conformitate cu prevederile art. 8 alin. (6) lit. a) prin stabilirea unei sume anuale ce urmează a fi transferată de fiecare parte obligată trimestrial, în tranșe egale, până în ziua a 45-a de la încheierea trimestrului de gestiune. Această opțiune ar putea avea impact negativ ținând cont de caracterul estimativ al contribuțiilor și neuniformitatea consumului de resurse energetice respective pe parcursul anului calendaristic. Aceasta ar putea impune obligații financiare excesive asupra unor operatori, furnizori sau importatori de resurse energetice în cazul diminuării volumului de resurse distribuite, furnizare sau importate, respectiv în comparație cu valorile medii respective pentru perioada anilor 2019-2021. De asemenea, aceasta ar putea avea impact disproporționat asupra importatorilor de gaze lichefiate, în cazul diminuării cotei de piață a acestora în comparație cu alți importatori de același tip de produse.

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizate în acesta

Nu au fost identificate riscuri care pot duce la eșecul intervenției

d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sânt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi

Elaborarea și aprobarea Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Metodologiei pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate va asigura implementarea prevederilor art. 8 alin. (9) din Legea 139/2018 cu privire la eficiența energetică, va pune în aplicare un mecanism unic, obiectiv, transparent și nediscriminatoriu de calculare a contribuțiilor pentru fiecare parte obligată.

Conform prevederilor art. 8 alin. (6) din Legea 139/2018 cu privire la eficiența energetică, proiectul Metodologiei prevede două moduri de determinare a mărimii contribuțiilor financiare anuale ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată:

(a) prin stabilirea unei sume anuale ce urmează a fi transferată de fiecare parte obligată sau
(b) prin stabilirea unei plăți fixe, pe unitate de energie sau de volum distribuit, furnizat și/sau comercializat.

Modul prevăzut la art. 8 alin. (6) lit. a) din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică ar putea avea impact negativ ținând cont de caracterul estimativ al contribuțiilor și neuniformitatea consumului de resurse energetice respective pe parcursul anului calendaristic. Aceasta ar putea impune obligații financiare excesive asupra unor operatori, furnizori sau importatori de resurse energetice în cazul diminuării volumului de resurse distribuite, furnizare sau importate, respectiv în comparație cu valorile medii respective pentru perioada anilor 2019-2021. De asemenea, aceasta ar putea avea impact disproporționat asupra agenților economici din aceeași categorie, în cazul diminuării cotei de piață a acestora în comparație cu alți agenți economici din categoria respectivă.

Chiar dacă ambele moduri respectă principiul nediscriminatoriu de calculare a contribuțiilor, modul prevăzut la art. 8 alin. (6) lit. b) exclude orice impact disproporționat care poate distorsiona concurența între părțile obligate.

De aceea, proiectul Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, prin propunerea de stabilirea unei plăți fixe, pe unitate de energie sau de volum distribuit, furnizat și/sau comercializat, aplicabilă pentru fiecare an calendaristic pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice va fi exclus orice impact disproporționat care poate distorsiona concurența între părțile obligate.

Concluzie

e) Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați

Adoptarea proiectului Metodologiei pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate este unica soluție pentru a asigura un mecanism unic, obiectiv, transparent și nediscriminatoriu de calculare a contribuțiilor pentru fiecare parte obligată, precum și pentru a crea premisa necesară pentru elaborarea și aprobarea Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice în conformitate cu prevederile art. 8 al Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică.

De asemenea, prin stabilirea în cadrul Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice a unei plăți fixe, pe unitate de energie sau de volum distribuit, furnizat și/sau comercializat va fi asigurată excluderea oricărui impact negativ asupra părților obligate.

5. Implementarea și monitorizarea

a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sunt necesare

Opțiunea recomandată prevede crearea cadrului normativ pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate.

Metodologia pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate va fi aplicată de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și instituția publică de suport în procesul de elaborare a Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, care urmează a fi aprobat de Guvern.

Contribuțiile respective urmează a fi incluse în calculul tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și a gazelor naturale, al tarifului pentru furnizarea energiei termice și în prețul de comercializare a produselor petroliere. Aceasta va necesita ajustarea cadrului de reglementare în domeniul energetic cu ulterioara ajustare a tarifelor și prețurilor la resursele energetice respective, dup caz și aplicabilitate.

De asemenea, în conformitate cu art. 8 alin (10) al Legii nr. 139/2018, mijloacele financiare colectate în cadrul schemei de obligații, aprobate de Guvern în conformitate cu art. 8 alin. (6) și (7), urmează a fi incluse în legea bugetului de stat pentru anul respectiv.

Schimbări la nivel instituțional nu vor fi necesare, dat fiind faptul că prin modificările aduse la Legea 139/2018 a fost schimbat statutul instituției publice de suport care, pe lângă complexitatea de atribuții pe care le are, urmează să asigure implementarea programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, prin gestionarea mijloacelor financiare în vederea implementării proiectelor de eficiență energetică și/sau valorificare a surselor de energie regenerabilă în sectorul rezidențial.

Totodată, este de menționat faptul că conform art.8 alin (16) din Legea 139/2018 instituția publică de suport urmează să elaboreze anual, până la 31 mai, un raport cu privire la aplicarea schemei de obligații pentru anul calendaristic precedent, cu prezentarea acestuia organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, iar în baza acestuia organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei analizează necesitatea modificării Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice și raportează despre acest fapt Guvernului până la 31 martie a fiecărui an.

Raportul menționat trebuie să conțină lista părților obligate și trebuie să reflecte informații cu privire la cantitatea totală a economiilor de energie realizate pe parcursul anului precedent, cantitatea economiilor de energie la a căror realizare a contribuit fiecare parte obligată, măsurile de eficiență energetică întreprinse pe parcursul anului precedent, mărimea contribuțiilor aprobată de Guvern și mărimea contribuțiilor transferate de părțile obligate pe parcursul anului precedent, măsurile de eficiență energetică și totalul cheltuielilor efectuate pentru realizarea economiilor de energie în anul precedent, beneficiarii proiectelor în domeniul eficienței energetice, soldurile în conturi, lucrările aflate la etapa de implementare, numărul contractelor încheiate pe parcursul anului precedent ca urmare a desfășurării procedurilor de achiziții publice, economiile de energie verificate și validate, precum și alte informații relevante.

b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea

Indicatorii de monitorizare a rezultatelor intervenției statului sunt:

- Contribuțiile totale anuale ale părților obligate echivalente cu totalul cheltuielilor necesare pentru realizare pe durata Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice;
- Cantitatea economiilor anuale de energie, la a căror realizare trebuie să contribuie fiecare parte obligată pentru realizarea cantității totale anuale a economiilor de energie;
- Mărimea contribuțiilor financiare anuale ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată necesare pentru realizarea economiilor atribuite în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice.

c) Identificați peste cât timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea

Prevederile prezentului act normativ vor avea impact odată cu aprobarea și inițierea implementării Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, implementarea căruia este estimată a începe la 1 ianuarie 2024.

6. Consultarea

a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă

Principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă:

- Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării;
- Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale;
- Ministerul Muncii și Protecției Sociale;
- Ministerul Finanțelor;
- Ministerul Mediului;
- Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică;
- Agenția pentru Eficiență Energetică;
- Congresul Autorităților Publice Locale;
- Părțile obligate – operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice, operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale, importatorii de produse petroliere și furnizorii de energie termică pentru încălzire și/sau prepararea apei calde menajere, și/sau răcire;
- Asociațiile de coproprietari în condominiu;
  - Asociația Consumatorilor de Energie din Republica Moldova
  - Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova
  - Institutul de Energetică
-
- Partenerii de dezvoltare (Delegația UE, IFC, Banca Mondială, etc.).

b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților

Consultarea intervenției statului se realizează prin 2 etape:

- 1) Consultarea părților interesate preventiv inițierii elaborării proiectelor de acte normative pentru implementarea intervenției statului;
- 2) Consultarea părților interesate la etapa de consultări publice în conformitate cu cadrul normativ în vigoare (Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și Hotărârea Guvernului nr. 967/2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional);

Consultarea părților interesate preventiv inițierii elaborării proiectelor de acte normative pentru implementarea intervenției statului. În acest context, a fost elaborat un concept inițial al intervenției statului, cu suportul experților naționali și internaționali.

Consultarea părților interesate la etapa de consultări publice în conformitate cu cadrul normativ în vigoare. În conformitate cu procedurile stabilite pentru transparența în procesul decizional și în vederea elaborării actelor normative, proiectul Hotărârii Guvernului și nota

informativă vor fi plasate pentru inițierea procedurii de avizare/expertizare și consultare publică, pe pagina web oficială a Ministerului Energiei (energie.gov.md), compartimentul Transparența/Anunțuri de inițiere a politicilor, precum și pe platforma guvernamentală (www.particip.gov.md).

În procesul de consultări publice vor fi implicate următoarele părți interesate, prin solicitarea avizelor și organizarea ședințelor de lucru, parte a proiectului:

- Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării;
- Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale;
- Ministerul Muncii și Protecției Sociale;
- Ministerul Finanțelor;
- Ministerul Mediului;
- Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică;
- Agenția pentru Eficiență Energetică;
- Congresul Autorităților Publice Locale;

- Părțile obligate – operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice, operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale, importatorii de produse petroliere și furnizorii de energie termică pentru încălzire și/sau prepararea apei calde menajere, și/sau răcire;
- Asociațiile de coproprietari în condominiu;
  - Asociația Consumatorilor de Energie din Republica Moldova
  - Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova
  - Institutul de Energetică
-
- Partenerii de dezvoltare (Delegația UE, IFC, Banca Mondială, etc.).

Proiectul de lege urmează a fi supus expertizei anticorupție și expertizei juridice în cadrul procesului de avizare/expertizare și consultare publică.

c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)

Ca urmare a procesului de consultare publică a Analizei de Impact la proiectul de proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Metodologiei pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate și la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, majoritatea părților vizate au comunicat lipsa obiecțiilor și propunerilor asupra acesteia.

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică a ținut să atragă atenția asupra riscului suportării unor cheltuieli excesive, nejustificate și ineficiente, invocând inclusiv necesitatea stabilirii modalității de monitorizare a Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice.

În rezultatul obiecțiilor prezentate proiectul Analizei de Impact a fost completat cu informația privind modalitatea de monitorizare a Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice.

Cu referire la riscul suportării unor cheltuieli excesive, nejustificate și ineficiente ca rezultat al implementării Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, este de menționat că acesta nu persistă deoarece consumatorii vor achita o plată fixă pentru fiecare unitate de energie consumată cca. 0,010 lei/kWh energie electrică, 0,09 lei/m³ de gaz natural, 0,10 lei/litru de benzină consumat, 0,11 lei/litru de motorină, 0,07 lei/litru de gaz lichefiat și cca. 16,5 lei/Gcal.

Prin urmare, raportând aceste plăți la tarifele/prețurile achitate de consumatori la moment constatăm că ponderea acestora va fi nesemnificativă și va fi achitată în mod proporțional cu consumurile de energie/resurse energetice înregistrate de fiecare consumator.

Totodată, este de menționat faptul că după cum este stipulat în proiectul AIR mijloacele financiare acumulate prin intermediul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice vor fi utilizate pentru implementarea proiectelor de eficiență energetică în sectorul rezidențial care este responsabil pentru consumul a cca. 50% din consumul final brut de energie.

Prin urmare, implementarea proiectelor de eficiență energetică în cadrul sectorului rezidențial vor avea un impact pozitiv semnificativ pe termen lung asupra facturilor populației beneficiare a programelor de finanțare respective. Mai mult, măsurile de eficiență energetică vor contribui la renovarea clădirilor respective, ceea ce va avea impact pozitiv asupra condițiilor de trai a locatarilor, dar și asupra valorii imobilelor reabilitate.

Implementarea proiectelor de îmbunătățire a eficienței energetice în cadrul Programului privind SOEE au un impact pozitiv la nivelul întregii economii naționale. Reducerea facturilor la energie pentru populație crește nivelul disponibil pentru alte cheltuieli, bunuri și servicii. De asemenea, investițiile în reabilitarea energetică a clădirilor va contribui la stimularea creșterii economice în sectorul construcțiilor, în industria producătoare a materialelor de construcții, în sectorul transporturilor și serviciilor, etc. Aceste procese vor contribui la stimularea pieței muncii prin crearea de locuri de muncă. La fel, procesele investiționale în reabilitarea energetică a clădirilor, bazate pe strategii pe termen mediu și lung, cu un grad mare de previzibilitate, va facilita piața serviciilor energetice și activitatea companiilor de prestare a serviciilor în acest domeniu.

De asemenea Ministerul Finanțelor au formulat unele propuneri de îmbunătățire a Analizei Impactului, care se referă la calcularea impactului bugetar a intervenției respective, care au fost luate în considerare.

Rezultatele examinării obiecțiilor și propunerilor recepționate în cadrul consultărilor publice a Analizei de Impact la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Metodologiei pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate și la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice sunt reflectate în Sinteza obiecțiilor și propunerilor, în care sunt expuse argumentele pentru acceptarea sau neacceptarea propunerilor/obiecțiilor respective. Totodată, reliefăm că proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Metodologiei pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate precum și proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice împreună cu întreg setul de documente aferente (nota informativă, analiza impactului) vor fi supuse avizării/expertizării oficiale, în cadrul procedurilor de avizare/expertizare.

Ca urmare a procesului de avizare/expertizare oficială și consultării publice, atât proiectele de Hotărâre de Guvern, cât și setul aferent acestuia vor fi revizuite prin prisma obiecțiilor și propunerilor recepționate în cadrul acestui proces. În acest sens, va fi întocmită Sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiect.

Anexa nr.1

Tabel pentru identificarea impacturilor

Categoriile de impact	Punctaj atribuit		
	Opțiunea propusă	Opțiunea alterativă 1	Opțiunea alterativă 2
Economic			
costurile desfășurării afacerilor	1		
povara administrativă	0		
fluxurile comerciale și investiționale	1		
competitivitatea afacerilor	0		
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	1		
concurența pe piață	0		
activitatea de inovare și cercetare	0		
veniturile și cheltuielile publice	0		
cadrul instituțional al autorităților publice	0		

alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	1		
bunătatea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	3		
situația social-economică în anumite regiuni	2		
situația macroeconomică	2		
alte aspecte economice	0		
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă	1		
nivelul de salarizare	1		
condițiile și organizarea muncii	0		
sănătatea și securitatea muncii	0		
formarea profesională	1		
inegalitatea și distribuția veniturilor	0		
nivelul veniturilor populației	1		
nivelul sărăciei	0		
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	0		
diversitatea culturală și lingvistică	0		
partidele politice și organizațiile civice	0		
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	1		
modul sănătos de viață al populației	2		
nivelul criminalității și securității publice	0		
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială	0		
accesul și calitatea serviciilor educaționale	0		
accesul și calitatea serviciilor medicale	0		
accesul și calitatea serviciilor publice administrative	0		
nivelul și calitatea educației populației	0		
conservarea patrimoniului cultural	0		
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale	0		
accesul și participarea populației în activități sportive	0		
discriminarea	0		
alte aspecte sociale	0		
De mediu			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon	2		
calitatea aerului	2		
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen	0		
biodiversitatea	0		
flora	0		
fauna	0		
peisajele naturale	0		
starea și resursele solului	1		
producerea și reciclarea deșeurilor	0		
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile	0		
consumul și producția durabilă	1		
intensitatea energetică	3		
eficiența și performanța energetică	3		
bunătatea animalelor	0		
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)	0		

utilizarea terenurilor	0		
alte aspecte de mediu	0		

Nr.05 - 1426 din 18 septembrie 2023

Cancelaria de Stat
email: cancelaria@gov.md

CERERE

*privind înregistrarea de către Cancelaria de Stat a proiectului Hotărârii Guvernului
cu privire la aprobarea Programului privind implementarea schemei de obligații în
domeniul eficienței energetice*

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Tipul și denumirea proiectului	Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Ministerul Energiei
3.	Justificarea depunerii cererii	Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice este elaborat în temeiul art. 8, alin. (7) al Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, Nr. Nr. 309-320 art. 476) cu modificările ulterioare
4.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare este necesară	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Ministerul Justiției; Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Finanțelor; Ministerul Mediului; Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică;

		Agencia Proprietății Publice.
5.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	15 zile calendaristice.
6.	Numele, prenumele, funcția și datele de contact ale persoanei responsabile de promovarea proiectului	Nicolae OLARI, Șef Direcție, Direcția eficiență energetică Ministerul Energiei tel.: (+373 22) 250-665 e-mail: nicolae.olari@energie.gov.md ;
7.	Anexe:	Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice Notă Informativă la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice; Analiza Impactului de Reglementare; Proiectul Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice.

Ministrul Energiei

Victor PARLICOV

Ex. Direcția Eficiență Energetică, tel. 250-690

Listă distribuire demers nr. 05-1426 din 18 septembrie 2023

1. Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării - secretariat@mded.gov.md
2. Ministerul Muncii și Protecției Sociale - secretariat@social.gov.md
3. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale - secretariat@midr.gov.md
4. Ministerul Mediului - cancelaria@mediu.gov.md
5. Ministerul Finanțelor - cancelaria@mf.gov.md
6. Ministerul Justiției - secretariat@justice.gov.md
7. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică - anre@anre.md
8. Agenția Proprietății Publice - office@app.gov.md